

Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Ετήσια Έκθεση

2025

Η Εφαρμογή των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων
στους Δήμους και τις Περιφέρειες

Αθήνα, Ιούλιος 2026

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ
& ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ
& ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΔΡΑΓΑΤΣΑΝΙΟΥ 8, Αθήνα Τ.Κ. 105 59

Τηλέφωνο: 214 40 55 251 - 245

web: www.isotita.gr

e-mail: info@isotita.gr, gramggif@isotita.gr

facebook: <https://www.facebook.com/ggdopif>

Ερευνητική - Συντακτική ομάδα:

Νικολίνα Γκαύρου, στέλεχος του Τμήματος Παρακολούθησης των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων
(Γραφείο Υποστήριξης -Helpdesk- Ισότητας)

Κατερίνα Μπαρτζώκα, στέλεχος του Τμήματος Παρακολούθησης των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων

Ισμήνη Σιούλα-Γεωργουλέα, στέλεχος του Τμήματος Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης
(Παρατηρητήριο)

Επιμέλεια κειμένου:

Κατερίνα Μπαρτζώκα, στέλεχος του Τμήματος Παρακολούθησης των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων

Συντομογραφίες

Δημοτική Επιτροπή Ισότητας των Φύλων	ΔΕΠΙΣ
Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων	ΠΕΠΙΣ
Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	ΓΓΙΑΔ
Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης	ΟΤΑ
Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων	ΕΣΔΙΦ
Council of European Municipalities and Regions	CEMR
Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης	ΕΣΠΑ
Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας	ΟΕΥ
Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου	ΝΠΔΔ
Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης	ΕΕΤΑΑ
Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (νυν Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων)	ΓΓΙΦ
Συλλογική Απόφαση Έργων Περιφέρειας	ΣΑΕΠ
Ένωση Περιφερειών Ελλάδας	ΕΝΠΕ
Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας	ΚΕΔΕ
Εθνικό Συμβούλιο Ισότητας των Φύλων	ΕΣΙΦ
Συμβουλευτικό Κέντρο	ΣΚ
Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης	ΕΚΚΑ
Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας	ΚΕΘΙ
Ελληνική Αστυνομία	ΕΛΑΣ
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	ΜΜΕ
Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας	ΓΣΕΕ
Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο	ΔΗΠΕΘΕ
Κέντρο Ανοιχτής Φιλοξενίας Προσφύγων	ΚΑΦΠ
Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών	ΚΔΑΠ
Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων	ΚΑΠΗ
Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας	ΚΕΠΑ

Περιεχόμενα

Συντομογραφίες.....	2
Χαιρετισμός Υφυπουργού	4
Χαιρετισμός Γενικής Γραμματέα.....	6
1. Το πλαίσιο άσκησης των πολιτικών ισότητας στους Δήμους - Νομοθετικό πλαίσιο και εργαλεία	7
2. Μεθοδολογία Έρευνας	11
3. Ευρήματα της Έρευνας	16
3.1. Ένταξη των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων στη Διοίκηση του Δήμου - Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες	16
3.2. Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας των Φύλων (ΔΕΠΙΣ)	20
3.3. Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας των Φύλων (ΠΕΠΙΣ)	24
3.4. Θέματα Ισότητας Φύλων – Αντιμετώπιση περιστατικών βίας κατά των γυναικών	25
3.5. Δράσεις Προώθησης των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων.....	29
4. Ενδεικτικές Καλές Πρακτικές	32
5. Συμπεράσματα- Προτάσεις	40
Παράρτημα Ι: Φόρμα Ερωτηματολογίου	43

Χαιρετισμός Υφυπουργού

*Έλενα Ράπτη – Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και
Οικογένειας*

Η προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων αποτελεί σταθερή προτεραιότητα της Πολιτείας και βασικό πυλώνα των πολιτικών του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Η ισότητα δεν αφορά μόνο την άρση των διακρίσεων. Αφορά τη δημιουργία ίσων ευκαιριών και τη διασφάλιση ότι κάθε γυναίκα και κάθε άνδρας μπορεί να συμμετέχει ισότιμα στην κοινωνική, οικονομική και δημόσια ζωή.

Σε αυτή την προσπάθεια, η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο. Οι Δήμοι και οι Περιφέρειες βρίσκονται πιο κοντά από κάθε άλλο επίπεδο διοίκησης στην καθημερινότητα των πολιτών και στις πραγματικές ανάγκες των τοπικών κοινωνιών. Για τον λόγο αυτό, η Πολιτεία στηρίζει έμπρακτα την ανάπτυξη και εφαρμογή πολιτικών ισότητας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, ενισχύοντας τις δομές και τα στελέχη ισότητας, παρέχοντας τεχνογνωσία και δημιουργώντας προϋποθέσεις ουσιαστικής συνεργασίας.

Η Ετήσια Έκθεση 2025 για την Εφαρμογή των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων στους Δήμους και τις Περιφέρειες, που εκπονήθηκε από το Τμήμα Παρακολούθησης των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων και το Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης – Παρατηρητήριο της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο καταγραφής και τεκμηρίωσης.

Η αυξημένη συμμετοχή των Δήμων στην ετήσια καταγραφή, σε σχέση με το προηγούμενο έτος, αποτελεί θετική ένδειξη του αυξανόμενου ενδιαφέροντος και της ενεργότερης εμπλοκής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στις πολιτικές ισότητας. Παράλληλα, οι εκατοντάδες δράσεις που υλοποιήθηκαν σε όλη τη χώρα αποδεικνύουν ότι η ισότητα μεταφράζεται ήδη σε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες και παρεμβάσεις στις τοπικές κοινωνίες.

Ταυτόχρονα, η Έκθεση μας επιτρέπει να δούμε με μεγαλύτερη σαφήνεια πού χρειάζεται να επιταχύνουμε. Η ενεργός λειτουργία των Δήμων και των Περιφερειών, η ενίσχυση των δομών και των στελεχών, η συστηματική ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον σχεδιασμό των τοπικών πολιτικών

και η περαιτέρω ανάπτυξη υπηρεσιών υποστήριξης για τις γυναίκες που υφίστανται βία αποτελούν κρίσιμα πεδία για την επόμενη περίοδο.

Σε αυτή την κατεύθυνση, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2026–2030 αποτελεί τον οδικό χάρτη της Πολιτείας για τα επόμενα χρόνια. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην οικονομική ενδυνάμωση των γυναικών, στην αντιμετώπιση των έμφυλων στερεοτύπων, στην ισότιμη συμμετοχή τους στην οικονομική και δημόσια ζωή, καθώς και στην ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές και στους προϋπολογισμούς.

Η τελευταία αυτή διάσταση έχει ιδιαίτερη σημασία. Θέλουμε η ισότητα να μην αποτελεί μια παράλληλη πολιτική, αλλά να ενσωματώνεται στον σχεδιασμό κάθε πολιτικής, σε κάθε επίπεδο διοίκησης. Η πιλοτική εφαρμογή της προσέγγισης αυτής σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση.

Παράλληλα, η πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών παραμένει σταθερή προτεραιότητα. Η αποτελεσματική συνεργασία των Δήμων και των Περιφερειών με το Δίκτυο Δομών της ΓΓΙΑΔ και όλους τους αρμόδιους φορείς είναι καθοριστική, τόσο για την προστασία και υποστήριξη των γυναικών όσο και για την πρόληψη και την ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών.

Η Ετήσια Έκθεση 2025 δεν αποτελεί, επομένως, μόνο έναν απολογισμό. Είναι ένα εργαλείο γνώσης που μας βοηθά να αναγνωρίσουμε την πρόοδο, να εντοπίσουμε τα κενά και να σχεδιάσουμε με μεγαλύτερη ακρίβεια τις παρεμβάσεις της επόμενης περιόδου.

Η ουσιαστική ισότητα απαιτεί συνέχεια, συνεργασία και κοινή προσπάθεια. Με τη συνεργασία της Πολιτείας, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της κοινωνίας των πολιτών, μπορούμε να κάνουμε τις πολιτικές ισότητας περισσότερο αποτελεσματικές και περισσότερο ορατές στην καθημερινότητα κάθε πολίτη, σε κάθε Δήμο και σε κάθε Περιφέρεια της χώρας.

Χαιρετισμός Γενικής Γραμματέα

*Κατερίνα Πατσογιάννη – Γενική Γραμματέας Ισότητας και
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων*

Η ισότητα των φύλων αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη δημιουργία κοινωνιών με ίσες ευκαιρίες, κοινωνική συνοχή και ουσιαστικό σεβασμό στα δικαιώματα όλων των πολιτών. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, ως ο θεσμός που βρίσκεται πιο κοντά στην καθημερινότητα των πολιτών και στις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών, έχει καθοριστικό ρόλο στην επίτευξη αυτού του στόχου.

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων συνεργάζεται σταθερά με τους Δήμους και τις Περιφέρειες, επιδιώκοντας να ενισχύσει την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των πολιτικών τους. Η συνεργασία αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς η ισότητα δεν μπορεί να αποτελεί μόνο έναν κεντρικό σχεδιασμό, αλλά χρειάζεται να μεταφράζεται σε συγκεκριμένες πολιτικές και δράσεις σε τοπικό επίπεδο.

Στο πλαίσιο αυτό, η «Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες» αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο και ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς για την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Παράλληλα, πρωτοβουλίες όπως η εκπόνηση τοπικών σχεδίων ισότητας, οι δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την έμφυλη βία, η ενίσχυση της γυναικείας επιχειρηματικότητας και η προώθηση της ισότητας στον χώρο εργασίας αναδεικνύουν τις δυνατότητες που υπάρχουν για ουσιαστικές παρεμβάσεις στις τοπικές κοινωνίες.

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση αποτελεί μια σημαντική ευκαιρία να αποτυπώσουμε την πρόοδο που έχει σημειωθεί, αλλά και να αναδείξουμε τις προκλήσεις που εξακολουθούν να υπάρχουν. Ταυτόχρονα, μας δίνει τη δυνατότητα να εντοπίσουμε καλές πρακτικές, να ανταλλάξουμε εμπειρίες και να ενισχύσουμε τη συνεργασία με τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Από την πλευρά μας, θα συνεχίσουμε να στηρίζουμε τους Δήμους και τις Περιφέρειες, παρέχοντας την απαραίτητη ενημέρωση, τεχνογνωσία και υποστήριξη, αλλά και τα κατάλληλα εργαλεία για την αποτελεσματικότερη προώθηση της ισότητας. Σε αυτή την προσπάθεια, σημαντική είναι και η συμβολή του Γραφείου Υποστήριξης – Help Desk – Ισότητας των Φύλων της Γενικής Γραμματείας, το οποίο βρίσκεται καθημερινά στη διάθεση των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η ισότητα των φύλων είναι μια διαρκής προσπάθεια, που απαιτεί συνεργασία, συνέπεια και ενεργό συμμετοχή σε όλα τα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης. Με την Τοπική Αυτοδιοίκηση ως πολύτιμο σύμμαχο, συνεχίζουμε να εργαζόμαστε για την ενίσχυση των ίσων ευκαιριών και την ισότιμη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στις τοπικές κοινωνίες.

1. Το πλαίσιο άσκησης των πολιτικών ισότητας στους Δήμους - Νομοθετικό πλαίσιο και εργαλεία

Με τον νόμο 4604/2019 για την «Πρωώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας» προσδιορίζεται το εν ισχύ πλαίσιο άσκησης πολιτικής για την ισότητα των φύλων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ). Συγκεκριμένα, με το άρθρο 5 του Ν.4604/2019 προστίθενται στις αρμοδιότητες των ΟΤΑ α' βαθμού για την προώθηση της ισότητας των φύλων, η σχεδίαση, η οργάνωση, ο συντονισμός και η εφαρμογή προγραμμάτων, σε ευθυγράμμιση με τις πολιτικές της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΓΓΙΑΔ) και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων (ΕΣΔΙΦ), καθώς και η ανάληψη πρωτοβουλιών με συναφές περιεχόμενο εντός των διοικητικών ορίων τους και η εφαρμογή του εργαλείου της «Ευρωπαϊκής Χάρτας για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες» ("European Charter for Equality of Women and Men in Local Life") μέσω της υλοποίησης των δεσμεύσεων που αποτυπώνονται σε αυτήν.

Το ισχύον πλαίσιο άσκησης πολιτικών ισότητας στους Δήμους περιλαμβάνει τα ακόλουθα εργαλεία, αρμόδιες διοικητικές υπηρεσίες και συλλογικά όργανα με συναφές αντικείμενο:

Η Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας

Η «Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες» ("European Charter for Equality of Women and Men in Local Life") έχει εκπονηθεί από το Συμβούλιο Δήμων και Περιφερειών της Ευρώπης (CEMR) σε συνεργασία με φορείς από ευρωπαϊκές χώρες, στοχεύοντας στην ανάληψη δημόσιας επίσημης δέσμευσης από τους Δήμους και τις Περιφέρειες, για την ένταξη της διάστασης του φύλου στις πολιτικές τους, καθώς και στην υλοποίηση -εντός της επικράτειάς τους- των δεσμεύσεων που αποτυπώνονται σε αυτήν.

Μέσω της Ευρωπαϊκής Χάρτας Ισότητας, οι υπογράφουσες Αρχές ενθαρρύνονται, δίχως να υφίσταται δέσμευση σε νομικό επίπεδο, να υλοποιούν πολιτικές και δράσεις για την ισότητα των φύλων, σε συνεργασία με τοπικούς φορείς. Άλλωστε, η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί το εγγύτερο επίπεδο διακυβέρνησης στο σύνολο των πολιτών, δίχως έμφυλες προτιμήσεις και διακρίσεις, και οφείλει να συμβάλλει στη δημιουργία μίας δημοκρατικής και ανοιχτής κοινωνίας, αναλαμβάνοντας συγκεκριμένες πρωτοβουλίες υπέρ της ισότητας των φύλων.

Στο πλαίσιο αυτό, ήδη από το 2011, η ΓΓΙΑΔ με το Έργο «Ενθάρρυνση και υποστήριξη της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις πολιτικής ευθύνης και εκπροσώπησης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο» και τη συγχρηματοδότηση του ΕΣΠΑ 2007-2013, προχώρησε στην έκδοση της Ευρωπαϊκής Χάρτας και εγκαινίασε τη διαδικασία υπογραφής της από τους Δήμους και τις Περιφέρειες, μεριμνώντας παράλληλα για την εκπόνηση του σχετικού εγχειριδίου υπό τον τίτλο *Οδηγός Εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Χάρτας για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες*. Ο *Οδηγός Εφαρμογής*, κινούμενος στην κατεύθυνση της εφαρμογής του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, εξειδικεύει τις δεσμεύσεις που περιλαμβάνονται στη Χάρτα, τις οποίες καλούνται να υλοποιήσουν οι υπογράφωντες φορείς αυτοδιοίκησης.

Υπηρεσιακές μονάδες άσκησης κοινωνικής πολιτικής και πολιτικών ισότητας

Σύμφωνα με το άρθρο 97 του Ν.3852/2010 (Πρόγραμμα «Καλλικράτης»), στην αρμοδιότητα των Δήμων περιλαμβάνονται ο σχεδιασμός και η υλοποίηση πολιτικών κοινωνικής φροντίδας σε τοπικό (δημοτικό) επίπεδο. Οι αρμοδιότητες αυτές υλοποιούνται από την Υπηρεσιακή Μονάδα Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας, για την οποία απαιτείται να υπάρχει πρόβλεψη στους υπό σύσταση Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) των νέων Δήμων. Παράλληλα, στο άρθρο 103 του νόμου, προβλέπεται η συγχώνευση νομικών προσώπων, ούτως ώστε να μπορεί κάθε Δήμος να έχει έως δύο Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), ένα για τους τομείς αρμοδιοτήτων κοινωνικής προστασίας, αλληλεγγύης και παιδείας και ένα για τους τομείς του πολιτισμού, του αθλητισμού και του περιβάλλοντος.

Στο πλαίσιο αυτό, στα Πρότυπα Σχέδια Οργανισμών Εσωτερικών Υπηρεσιών (ΟΕΥ) που σχεδίασε η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ), υπήρξε πρόβλεψη για τη σύσταση Διεύθυνσης Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής Ισότητας στους πρότυπους ΟΕΥ των μεγάλων Δήμων (άνω των 60.000 κατοίκων). Οι μονάδες αυτές, σύμφωνα με τον Ν.3852/2010, όφειλαν να έχουν ενταχθεί στους οργανισμούς των Δήμων μέχρι το τέλος του 2012.

Στους υπόλοιπους Δήμους, για την ουσιαστική εφαρμογή των δεσμεύσεων που απορρέουν από την υπογραφή της Ευρωπαϊκής Χάρτας, απαιτείται η σύσταση αντίστοιχης Υπηρεσιακής Μονάδας Πολιτικών Ισότητας των Φύλων (τμήμα, γραφείο, ομάδα έργου κ.λπ.), ανάλογα με το μέγεθος και τη γεωγραφική θέση κάθε Δήμου, όπως προτείνεται από την ΕΕΤΑΑ. Αντικείμενο της μονάδας αυτής αποτελεί η ανάπτυξη των εκάστοτε δημοτικών πολιτικών και δράσεων με την οπτική του φύλου, μέσω του σχεδιασμού και της μέριμνας για εφαρμογή προγραμμάτων και μέτρων που στοχεύουν στην ισότητα ανάμεσα στις γυναίκες και τους άνδρες σε όλους τους τομείς.

Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας των Φύλων (ΔΕΠΙΣ)

Με το άρθρο 6 του νόμου Ν.4604/2019 θεσμοθετείται η σύσταση Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας, η οποία αποτελεί συμβουλευτικό -προς το Δημοτικό Συμβούλιο- όργανο με τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Σε συνεργασία με την αρμόδια δημοτική υπηρεσία, συμμετέχει και υποστηρίζει την ένταξη της ισότητας των φύλων στις πολιτικές του Δήμου, ενώ εισηγείται και συμμετέχει στην εκπόνηση σχεδίων δράσης για την ισότητα των φύλων σε τοπικό επίπεδο.

β) Διατυπώνει προτάσεις και εισηγείται προς τα αρμόδια όργανα του Δήμου τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς της οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής ζωής.

γ) Συνεργάζεται με την Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων, τις αρμόδιες κατά περίπτωση υπηρεσιακές μονάδες του Δήμου, καθώς και με δομές και συλλογικότητες που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της προώθησης θεμάτων ισότητας των φύλων και δικαιωμάτων των γυναικών σε τοπικό επίπεδο.

δ) Συνεργάζεται με τις δομές του Δικτύου της ΓΓΙΑΔ για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών.

Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας των Φύλων (ΠΕΠΙΣ)

Με το άρθρο 7 του νόμου Ν.4604/2019 συνιστάται, σε κάθε Περιφέρεια, Επιτροπή Ισότητας των Φύλων, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου, αποτελείται από εννέα μέλη και έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Λαμβάνει υπ' όψιν τις πολιτικές της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων (νυν Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων) και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων, με σκοπό την ένταξη της ισότητας των φύλων στις πολιτικές της Περιφέρειας.

β) Εισηγείται και συμμετέχει στην κατάρτιση περιφερειακού σχεδίου ισότητας.

γ) Διατυπώνει προτάσεις και εισηγείται προς τα αρμόδια όργανα της Περιφέρειας τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς της οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής ζωής.

δ) Συνεργάζεται με τις Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας, τις αρμόδιες υπηρεσιακές μονάδες της Περιφέρειας, το Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας της Περιφέρειας, καθώς και με λοιπές δομές και συλλογικότητες που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της προώθησης θεμάτων ισότητας των φύλων και δικαιωμάτων των γυναικών.

ε) Εισηγείται προς το Περιφερειακό Συμβούλιο την ένταξη έργων στις Συλλογικές Αποφάσεις Έργων Περιφέρειας (ΣΑΕΠ), τα οποία προωθούν τα ανωτέρω μέτρα, καθώς και σχετικές δράσεις ενημέρωσης και πληροφόρησης των πολιτών.

στ) Συνεργάζεται με τις δομές του Δικτύου της ΓΓΙΑΔ για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, στα διοικητικά όρια της Περιφέρειας, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών.

ζ) Επιδιώκει τη διασφάλιση και προώθηση της ισότητας των φύλων και την εξάλειψη των έμφυλων στερεοτύπων μέσα από δράσεις επικοινωνίας και ευαισθητοποίησης των πολιτών της Περιφέρειας, γυναικών και ανδρών.

Σε κάθε Περιφέρεια συνιστάται **Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας**, το οποίο υπάγεται απευθείας στον/στην Περιφερειάρχη.

Αυτοτελή Γραφεία Ισότητας σε ΕΝΠΕ και ΚΕΔΕ

Με το άρθρο 8 του Ν.4604/2019 τροποποιείται ο Ν.3852/2010 και προβλέπεται η δυνατότητα σύστασης Αυτοτελών Γραφείων Ισότητας στην Ένωση Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ) και την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) με τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Ενημερώνουν τα Περιφερειακά και Δημοτικά Συμβούλια αναφορικά με τη θεσμική υποχρέωση για συγκρότηση της Περιφερειακής και της Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων, αντίστοιχα.

β) Συνεργάζονται με τους Δήμους και τις Περιφέρειες, με σκοπό την ανάδειξη και υλοποίηση σχεδίων και δράσεων για την ισότητα των φύλων, σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

γ) Συνεργάζονται με τις αρμόδιες υπηρεσίες των Δήμων και των Περιφερειών για την κατάρτιση τοπικών και περιφερειακών σχεδίων δράσης με αντικείμενο την προώθηση της ισότητας των φύλων στην απασχόληση.

δ) Συνεργάζονται με τις αιρετές -και υποψήφιες αιρετές- γυναίκες της τοπικής αυτοδιοίκησης για την ανάπτυξη δικτύων συνεργασιών με τους φορείς της αυτοδιοίκησης, αποσκοπώντας στην ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στη λήψη αποφάσεων σε τοπικό επίπεδο.

ε) Ενημερώνουν τις γυναίκες για τις δράσεις των Γραφείων Ισότητας, της ΓΓΙΑΔ και άλλων φορέων που δραστηριοποιούνται σε θέματα ισότητας των φύλων.

Εθνικό Συμβούλιο Ισότητας των Φύλων (ΕΣΙΦ)

Με το άρθρο 20 του Ν.4808/2021 γίνεται τροποποίηση του άρθρου 9 του Ν.4604/2019, σύμφωνα με την οποία συνιστάται συλλογικό συμβουλευτικό γνωμοδοτικό όργανο με την ονομασία «Εθνικό Συμβούλιο Ισότητας των Φύλων» (ΕΣΙΦ), το οποίο υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και έχει την αρμοδιότητα να διεξάγει διαβούλευση με γυναικείες οργανώσεις και οργανώσεις που προωθούν την ισότητα των φύλων, κοινωνικούς φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, εκπροσώπους των Τμημάτων Ισότητας και εν γένει των οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών, καθώς και με εκπροσώπους των ΟΤΑ α' και β' βαθμού και των Ανεξάρτητων Αρχών, με σκοπό την υποβολή προτάσεων προς τη ΓΓΙΑΔ για την έγκριση πολιτικών και δράσεων που προωθούν την ισότητα των φύλων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αποσκοπούν στην πρόληψη παραβιαστικών/παρενοχλητικών συμπεριφορών στα εργασιακά περιβάλλοντα και εν γένει στην πρόληψη της έμφυλης βίας.

2. Μεθοδολογία Έρευνας

Στο πλαίσιο της καταγραφής των δράσεων προώθησης των πολιτικών ισότητας στους Δήμους και τις Περιφέρειες, η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων διεξήγαγε και αυτή τη χρονιά, όπως τα τελευταία οκτώ χρόνια, πρωτογενή έρευνα, με απεύθυνση στο σύνολο των Δήμων και των Περιφερειών της χώρας.

Τα Τμήματα της ΓΓΙΑΔ, που συνεργάστηκαν για τη διεξαγωγή της έρευνας, ανήκουν στη «Διεύθυνση Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Παρακολούθησης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων» και είναι τα εξής:

- «Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο)» και
- «Τμήμα Παρακολούθησης των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων».

Η Έρευνα περιλαμβάνει έναν κύριο κορμό 27 ερωτημάτων και 7 εισαγωγικά ερωτήματα, τα οποία αποσκοπούν στην καταγραφή των γενικών στοιχείων κάθε Δήμου και Περιφέρειας και της ιδιότητας του προσώπου που φέρει την ευθύνη της συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου. Τα 16 από τα 27 ερωτήματα του βασικού κορμού αφορούν ζητήματα αρμοδιοτήτων, ένταξης, συνεργασιών και παραπομπής θεμάτων που άπτονται της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένων των περιστατικών βίας σε βάρος των γυναικών. Περαιτέρω, 10 ερωτήματα αφορούν στην περιγραφή των δράσεων που υλοποιήθηκαν από τους Δήμους και τις Περιφέρειες, με σκοπό την προώθηση των πολιτικών ισότητας των φύλων. Τέλος, έχει προστεθεί ένα πιο στοχευμένο ερώτημα, με σκοπό την καταγραφή των βασικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο γυναικείος πληθυσμός στα διοικητικά όρια του εκάστοτε ΟΤΑ.

Το ερωτηματολόγιο (σε ηλεκτρονική μορφή) διανεμήθηκε αρχικά στις Δημοτικές και Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας των Φύλων και ακολούθως προωθήθηκε στα αρμόδια, κατά περίπτωση, όργανα της Διοίκησης για θέματα ισότητας των φύλων στους ΟΤΑ, όπου τα προηγούμενα υφίστανται.¹

Η χρονική περίοδος που ζητήθηκε να ληφθεί υπ' όψιν κατά τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, είναι το έτος 2025 (έτος αναφοράς), ενώ η αποστολή των ερωτηματολογίων προς τους Δήμους και τις Περιφέρειες πραγματοποιήθηκε το πρώτο εξάμηνο του 2026.

Για τη διαμόρφωση του τελικού στατιστικού προϊόντος, υπήρξε απαραίτητη η επεξεργασία των δεδομένων-απαντήσεων με τα κατάλληλα τεστ στατιστικής σημαντικότητας των ευρημάτων, η διαγραφή των διπλών εγγραφών, η διατήρηση στη βάση δεδομένων των μεταγενέστερων απαντήσεων έναντι των προγενέστερων όταν αυτές προέρχονταν από τον ίδιο φορέα (Δήμο ή Περιφέρεια), η ομαδοποίηση των απαντήσεων, η κατά περίπτωση απόρριψη των ακραίων τιμών ως εσφαλμένων (κατόπιν διασταύρωσης της εγκυρότητάς τους), καθώς και η, κατά περίπτωση, αντικατάστασή τους.

Η έναρξη της στατιστικής επεξεργασίας των απαντήσεων του ερωτηματολογίου, η συγγραφή της Ετήσιας Έκθεσης και η γραφιστική απεικόνιση των γραφημάτων της έρευνας, πραγματοποιήθηκαν στη διάρκεια

¹Το πλήρες ερωτηματολόγιο διατίθεται στο [Παράρτημα](#) της παρούσας Έκθεσης.

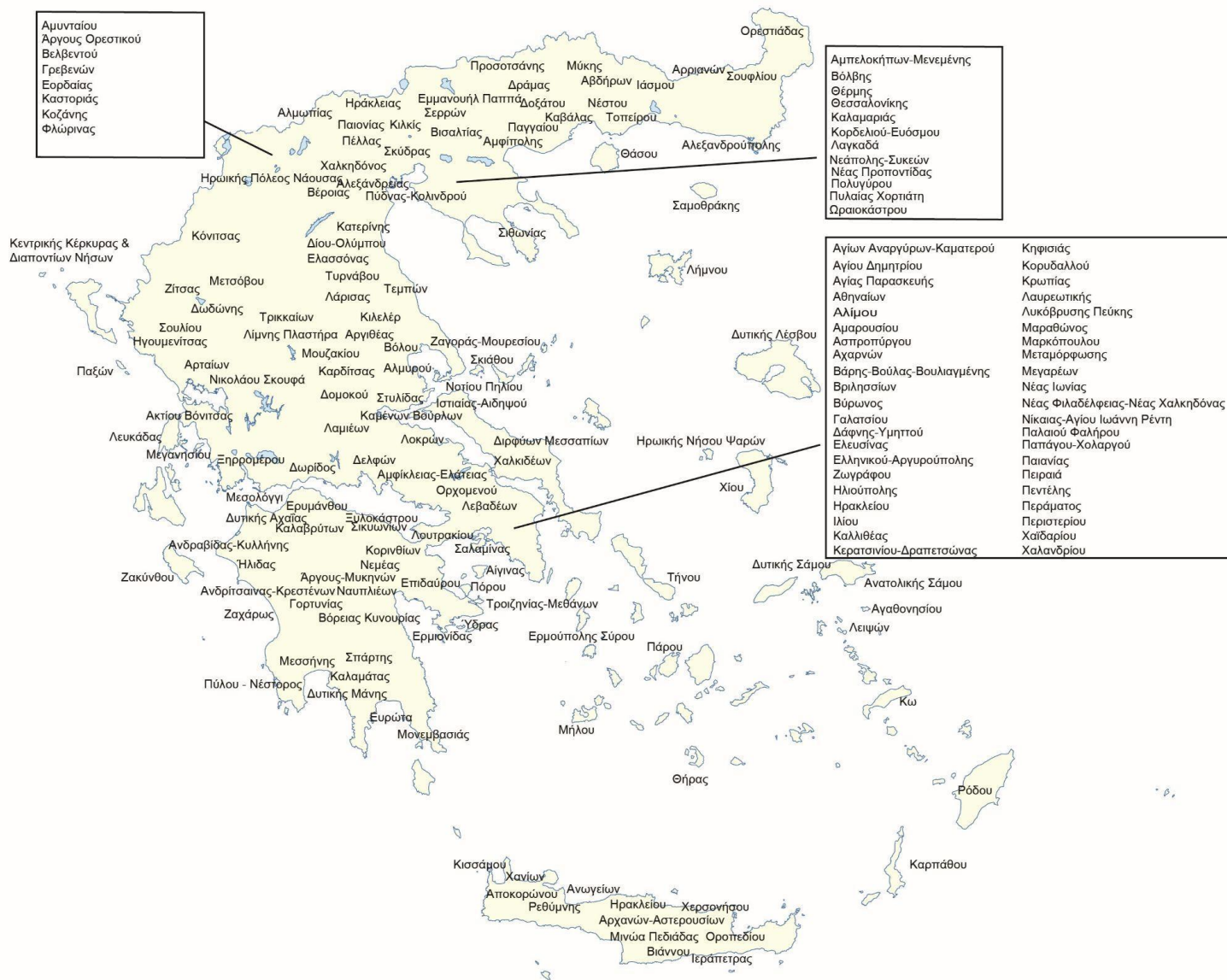
του πρώτου εξαμήνου του 2026, ακολουθώντας την εκπνοή της προθεσμίας για την υποβολή και αποδοχή των ηλεκτρονικών απαντήσεων.

Από τους 332 Δήμους της χώρας, οι οποίοι έλαβαν το ερωτηματολόγιο στο σύνολό τους, υπήρξε ανταπόκριση από τους 198, δηλαδή από ένα ποσοστό 59,64%. Κατά τα προηγούμενα έτη διεξαγωγής της έρευνας, ο βαθμός ανταπόκρισης των ΟΤΑ α' βαθμού εξελίχθηκε ως ακολούθως: 143 συμπληρωμένα ερωτηματολόγια το 2024 έναντι 166 ερωτηματολογίων το 2023, 203 ερωτηματολογίων το 2022, 201 ερωτηματολογίων το 2021, 178 ερωτηματολογίων το 2020, 120 ερωτηματολογίων το 2019, 104 ερωτηματολογίων το 2018 και 110 ερωτηματολογίων το 2017.

Παρατηρείται μία αξιοσημείωτη αύξηση του ποσοστού συμμετοχής των ΟΤΑ στην τρέχουσα έρευνα της ΓΓΙΑΔ σε σύγκριση με την αμέσως προηγούμενη χρονιά (38,5%). Την περίοδο συμπλήρωσης του σχετικού ερωτηματολογίου, έχουν συσταθεί και συγκροτηθεί Επιτροπές Ισότητας σε 301 Δήμους και στο σύνολο των 13 Περιφερειών της χώρας. Επιπλέον, έχει μεσολαβήσει ένα ημερολογιακό έτος συστηματικής επικοινωνίας της ΓΓΙΑΔ με τους ΟΤΑ, παροχής συμβουλευτικής και ανελλιπούς στήριξης των αιρετών και των υπηρεσιακών στελεχών που εργάζονται για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις τοπικές πολιτικές. Στη διάρκεια ενός έτους, προστίθεται η συγκρότηση και λειτουργία τριών νεοσύστατων Επιτροπών στους Δήμους και δύο στις Περιφέρειες αντίστοιχα, σταθεροποιείται και ωριμάζει παράλληλα η σχέση των ήδη υφιστάμενων Επιτροπών με τον πολιτικό σχεδιασμό που επιτελείται σε επίπεδο κεντρικής κυβέρνησης και ενισχύεται ο βαθμός αλληλεπίδρασης των αντίστοιχων θεσμικών μηχανισμών για την ισότητα των φύλων.

Επιπλέον, στη διάρκεια του έτους αναφοράς, τελεί εν εξελίξει η υλοποίηση της δεύτερης φάσης του έργου “Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές και τους προϋπολογισμούς” (Gender Mainstreaming in Public Policies and Budgeting). Το εν λόγω έργο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή δια του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης (TSI) και υλοποιείται από την Expertise France σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η δεύτερη φάση του έργου (2024-2026) επικεντρώνεται στην προώθηση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και πραγματοποιείται με τη συμμετοχή οκτώ (8) Δήμων και τριών (3) Περιφερειών σε πιλοτική βάση. Ειδικότερα, οι Δήμοι Αθηναίων, Αλεξανδρούπολης, Ζακύνθου, Ιλίου, Παλαιού Φαλήρου, Περιστερίου, Ρόδου και Σύρου - Ερμούπολης και οι Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Θεσσαλίας και Κρήτης, εντείνουν τις προσπάθειές τους για αξιοποίηση της εργαλειοθήκης του Gender Mainstreaming, καθώς αιρετές/-οί και υπηρεσιακά στελέχη που έχουν ορισθεί ως σημεία αναφοράς, συμμετέχουν σε μηνιαίες εξ αποστάσεως συναντήσεις, όπως και σε τεχνικές συναντήσεις και εργαστήρια επιμορφωτικού χαρακτήρα που υλοποιούνται δια ζώσης. Η ΓΓΙΑΔ συμμετέχει ενεργά σε κάθε βήμα υλοποίησης του έργου, προσβλέποντας σε μία πολυεπίπεδη ευθυγράμμιση των σχεδιαζόμενων πολιτικών -και κάθε συνακόλουθης πρωτοβουλίας- με προσανατολισμό στην επίτευξη της έμφυλης ισότητας στην πράξη.

Χάρτης των Δήμων που ανταποκρίθηκαν στην Έρευνα

Πίνακας 1 Δήμοι που ανταποκρίθηκαν στην Έρευνα

1.	Αβδήρων	33.	Βελβεντού	65.	Ερυμάνθου	97.	Κατερίνης
2.	Αγαθονησίου	34.	Βέροιας	66.	Ευρώτα	98.	Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων
3.	Αγίας Παρασκευής	35.	Βιάννου	67.	Ζακύνθου	99.	Κερατσινίου-Δραπετσώνας
4.	Αγίου Δημητρίου	36.	Βισαλτίας	68.	Ζαχάρως	100.	Κηφισιάς
5.	Αγίων Αναργύρων-Καματερού	37.	Βόλβης	69.	Ζίτσας	101.	Κιλελέρ
6.	Αίγινας	38.	Βόλου	70.	Ζωγράφου	102.	Κιλκίς
7.	Αθηναίων	39.	Βόρειας Κυνουρίας	71.	Ηγουμενίσσας	103.	Κισσάμου
8.	Ακτίου-Βόνιτσας	40.	Βριλησίων	72.	Ήλιδας	104.	Κοζάνης
9.	Αλεξανδρείας	41.	Βύρωνα	73.	Ηλιούπολης	105.	Κόνιτσας
10.	Αλεξανδρούπολης	42.	Γαλασίου	74.	Ηράκλειας	106.	Κορδελιού-Ευόσμου
11.	Αλίμου	43.	Γορτυνιάς	75.	Ηρακλείου Αττικής	107.	Κορινθίων
12.	Αλμυρού	44.	Γρεβενών	76.	Ηρακλείου Κρήτης	108.	Κορυδαλλού
13.	Αλμωπίας	45.	Δάφνης-Υμηττού	77.	Ηρωικής Νήσου Ψαρών	109.	Κρωπίας
14.	Αμαρουσίου	46.	Δελφών	78.	Ηρωικής Πόλεως Νάουσας	110.	Κω
15.	Αμπελοκήπων-Μενεμένης	47.	Δίου-Ολύμπου	79.	Θάσου	111.	Λαγκαδά
16.	Αμυνταίου	48.	Διρφύων-Μεσσαπίων	80.	Θέρμης	112.	Λαμιέων
17.	Αμφίκλειας-Ελάτειας	49.	Δομοκού	81.	Θεσσαλονίκης	113.	Λάρισας
18.	Αμφίπολης	50.	Δοξατού	82.	Θήρας	114.	Λαυρεωτικής
19.	Ανατολικής Σάμου	51.	Δράμας	83.	Ιάσμου	115.	Λεβαδέων
20.	Ανδραβίδας-Κυλλήνης	52.	Δυτικής Αχαΐας	84.	Ιεράπετρας	116.	Λειψών
21.	Ανδρίτσαινας-Κρεστένων	53.	Δυτικής Λέσθου	85.	Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου	117.	Λευκάδας
22.	Ανωγείων	54.	Δυτικής Μάνης	86.	Ιλίου	118.	Λήμνου
23.	Αποκορώνου	55.	Δυτικής Σάμου	87.	Ιστιαίας-Αιδηψού	119.	Λίμνης Πλαστήρα
24.	Αργιθέας	56.	Δωδώνης	88.	Καβάλας	120.	Λοκρών
25.	Άργους-Μυκηνών	57.	Δωρίδος	89.	Καλαθρύτων	121.	Λουτρακίου-Περαχώρας-Αγίων Θεοδώρων
26.	Άργους Ορεστικού	58.	Ελασσόνας	90.	Καλαμαριάς	122.	Λυκόβρυσης-Πεύκης
27.	Αρριανών	59.	Ελευσίνας	91.	Καλαμάτας	123.	Μαραθώνος
28.	Αρταίων	60.	Ελληνικού-Αργυρούπολης	92.	Καλλιθέας	124.	Μαρκόπουλου
29.	Αρχανών-Αστερουσίων	61.	Εμμανουήλ Παππά	93.	Καμένων Βούρλων	125.	Μεγανησίου
30.	Ασπρόπυργου	62.	Εορδαίας	94.	Καρδίτσας	126.	Μεγαρέων
31.	Αχαρνών	63.	Επιδάουρου	95.	Καρπάθου	127.	Μεσσήνης
32.	Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης	64.	Ερμιονίδας	96.	Καστοριάς	128.	Μεταμόρφωσης

129.	Μετσόβου	147.	Ξυλοκάστρου-Ευρωστίνης	165.	Προσοτσάνης	183.	Τεμπών
130.	Μήλου	148.	Ορεστιάδας	166.	Πύδνας-Κολινδρού	184.	Τήνου
131.	Μινώα Πεδιάδας	149.	Οροπεδίου Λασιθίου	167.	Πυλαίας-Χορτιάτη	185.	Τοπείρου
132.	Μονεμβασίας	150.	Ορχομενού	168.	ΠύλουΝέστορος	186.	Τρικκαίων
133.	Μουζακίου	151.	Παγγαίου	169.	Ρεθύμνης	187.	Τροιζηνίας-Μεθάνων
134.	Μύκης	152.	Παιανίας	170.	Ρόδου	188.	Τυρνάβου
135.	Μυτιλήνης	153.	Παιονίας	171.	Σαλαμίνας	189.	Υδρας
136.	Ναυπλίων	154.	Παλαιού Φαλήρου	172.	Σαμοθράκης	190.	Φλώρινας
137.	Νεάπολης-Συκεών	155.	Παπάγου-Χολαργού	173.	Σερρών	191.	Χαϊδαρίου
138.	Νέας Ιωνίας	156.	Παξών	174.	Σιθωνίας	192.	Χαλανδρίου
139.	Νέας Προποντίδας	157.	Πάρου	175.	Σικυωνίων	193.	Χαλκηδόνας
140.	Νέας Φιλαδέλφειας-Νέας Χαλκηδόνας	158.	Πειραιά	176.	Σκιάθου	194.	Χαλκιδέων
141.	Νεμέας	159.	Πέλλας	177.	Σκύδρας	195.	Χανίων
142.	Νέστου	160.	Πεντέλης	178.	Σουλίου	196.	Χερσονήσου
143.	Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη Ρέντη	161.	Περάματος	179.	Σουφλίου	197.	Χίου
144.	Νικολάου Σκουφά	162.	Περιστερίου	180.	Σπάρτης	198.	Ωραιοκάστρου
145.	Νοτίου Πηλίου	163.	Πολυγύρου	181.	Στυλίδας		
146.	Ξηρομέρου	164.	Πόρου	182.	Σύρου-Ερμούπολης		

Πίνακας 2 Περιφέρειες που ανταποκρίθηκαν στην Έρευνα

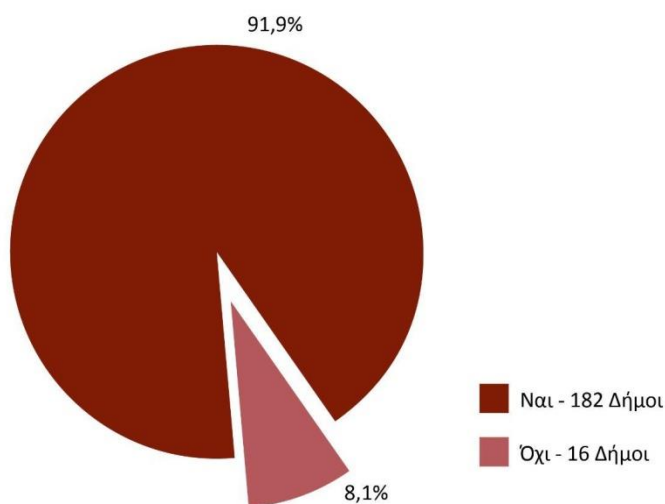
1.	Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	5.	Θεσσαλίας
2.	Αττικής	6.	Ιονίων Νήσων
3.	Δυτικής Μακεδονίας	7.	Κρήτης
4.	Ηπείρου	8.	Στερεάς Ελλάδας

3. Ευρήματα της Έρευνας

3.1. Ένταξη των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων στη Διοίκηση του Δήμου - Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες

Ερώτηση 1: Γνωρίζετε την «Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες»;

Γράφημα 1

Από τους 198 Δήμους που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο, οι 182, ένα ποσοστό 91,9%, δήλωσαν ότι γνωρίζουν την «Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες». Ωστόσο, 16 Δήμοι, αριθμός που ανέρχεται στο 8,1% του συνόλου, δήλωσαν ότι δεν γνωρίζουν την Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας.

Αξίζει να σημειωθεί πως, από το σύνολο των δεκαέξι Δήμων που δήλωσαν ότι δεν γνωρίζουν την Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας, οι επτά² την έχουν υπογράψει στη διάρκεια της χρονικής περιόδου 2011-2025. Το εύρημα αυτό αναδεικνύει, για μία ακόμη χρονιά, την ανάγκη για ενίσχυση της θεσμικής μνήμης

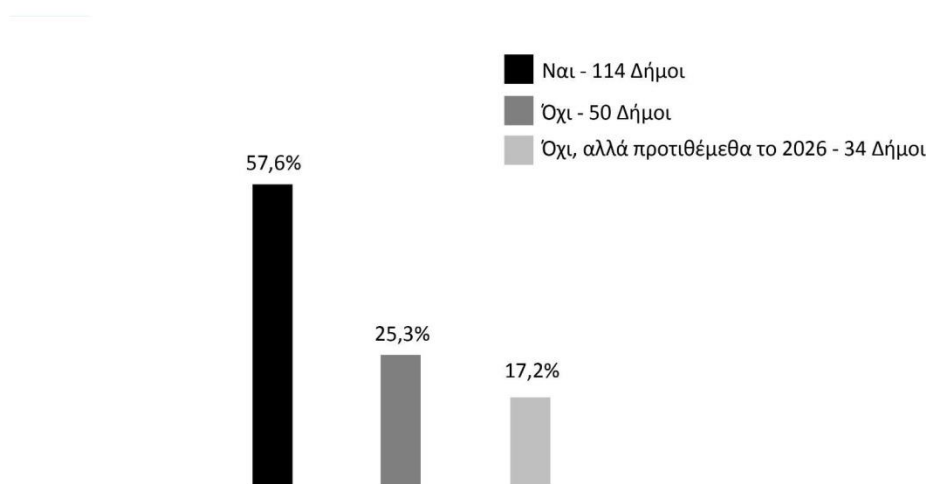
² Δήμοι Δωρίδος, Δυτικής Λέσβου, Λίμνης Πλαστήρα, Λουτρακίου-Περαχώρας-Αγίων Θεοδώρων, Ορχομενού, Προσοτσάνης και Χερσονήσου.

στους ΟΤΑ, καθώς η υπογραφή της Χάρτας δεν εγγυάται πάντοτε την επαρκή ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών, ούτε διασφαλίζει τη συνέχεια της γνώσης κατά τη μετάβαση σε νέα δημοτική διοίκηση.

Παράλληλα, η σύγκριση με τα τρία προηγούμενα έτη αναφοράς, δείχνει ότι το ποσοστό των Δήμων που δηλώνουν ότι γνωρίζουν την Ευρωπαϊκή Χάρτα παραμένει σε σταθερά υψηλά επίπεδα. Η διαχρονική αυτή εικόνα υποδηλώνει ότι έχει επιτευχθεί ένας ικανοποιητικός βαθμός ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε ζητήματα ισότητας των φύλων, χωρίς ωστόσο να έχει εκλείψει η ανάγκη για συνεχή επιμόρφωση και ενίσχυση της διάχυσης της σχετικής πληροφόρησης.

Ερώτηση 2: Έχετε υπογράψει την «Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες»;

Γράφημα 2

Αναφορικά με τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου, 114 Δήμοι (57,6%) δήλωσαν ότι έχουν υπογράψει την “Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες”, ενώ 34 Δήμοι (ποσοστό 17,2%) δήλωσαν ότι προτίθενται να υπογράψουν τη Χάρτα εντός του 2026. Ωστόσο, οι 19³ από τους εν λόγω 34 Δήμους, έχουν ήδη ολοκληρώσει τη διαδικασία υπογραφής της Χάρτας. Οφείλουμε να διευκρινίσουμε ότι οι Δήμοι Νέας Ιωνίας και Σικυωνίων που είχαν δηλώσει ότι προτίθενται να υπογράψουν, προέβησαν στην υπογραφή της Χάρτας το 2026.

³Δήμοι Αγαθονησίου, Αλμυρού, Αποκορώνου, Γορτυνίας, Δελφών, Διρφύων-Μεσσαπίων, Δυτικής Λέσβου, Δωρίδος, Εμμανουήλ Παππά, Ηγουμενίστας, Ηρωικής Πόλεως Νάουσας, Θήρας, Λευκάδας, Λήμνου, Λουτρακίου-Περαχώρας-Αγίων Θεοδώρων, Παιανίας, Ρεθύμνης, Σουλίου, Φλώρινας και Ωραιοκαστρου.

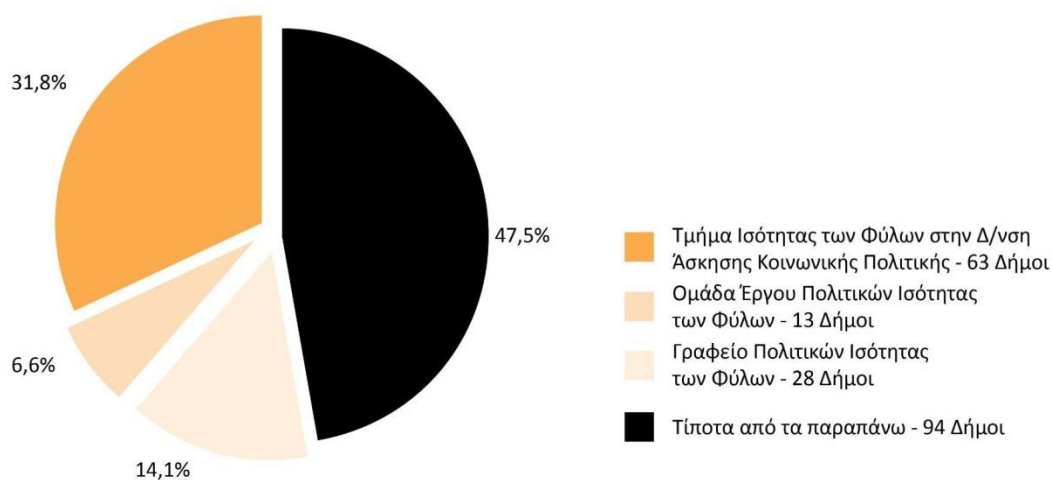
Επιπλέον, 50 Δήμοι έχουν δώσει αρνητική απάντηση στην ερώτηση για την υπογραφή της Χάρτας. Στην πραγματικότητα, όμως, οι 20 εκ των ανωτέρω 50 Δήμων, έχουν ήδη υπογράψει την Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας.

Με βάση τα δεδομένα που έχει η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΓΓΙΑΔ) στη διάθεσή της -μέχρι και σήμερα-, από το σύνολο των 198 Δήμων που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο για την τρέχουσα Έκθεση, οι 142 έχουν υπογράψει την Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας.

Τέλος, διαπιστώνεται ότι ένας σημαντικός αριθμός Δήμων εξακολουθεί να μην έχει προβεί στην υπογραφή της “Ευρωπαϊκής Χάρτας για την Ισότητα των Φύλων”. Συγκεκριμένα, από τους 332 Δήμους της χώρας, εκκρεμεί η ένταξη 113 Δήμων στους υπογράφοντες τη Χάρτα.

Ερώτηση 3: Διαθέτετε διακριτή υπηρεσιακή μονάδα αρμόδια για θέματα ισότητας των φύλων;

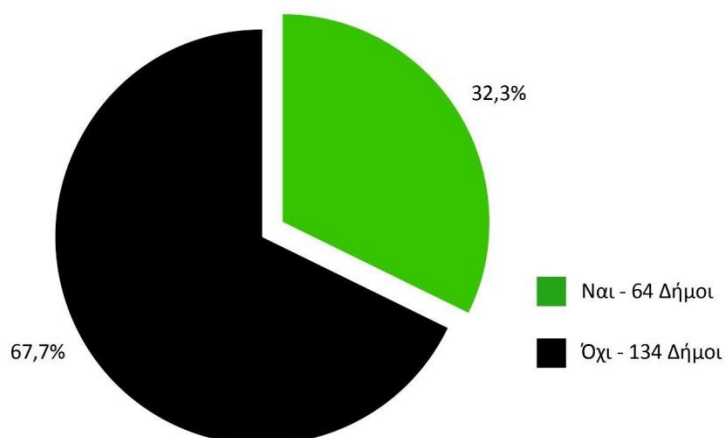
Γράφημα 3

Από το σύνολο των Δήμων που ανταποκρίθηκαν στην έρευνα, οι 104 δήλωσαν ότι διαθέτουν διακριτή υπηρεσιακή μονάδα αρμόδια για θέματα ισότητας των φύλων. Αναλυτικότερα, 63 Δήμοι (ποσοστό 31,8%) δήλωσαν ότι διαθέτουν Τμήμα Ισότητας των Φύλων, 13 Δήμοι (ποσοστό 6,6%) δήλωσαν ότι διαθέτουν Ομάδα Έργου Πολιτικών Ισότητας των Φύλων, ενώ 28 Δήμοι (ποσοστό 14,1%) δήλωσαν ότι έχουν Γραφείο Πολιτικών Ισότητας.

Ερώτηση 4: Έχει οριστεί ειδική/ός σε θέματα ισότητας των φύλων (gender expert);

Γράφημα 4

Αναφορικά με τον ορισμό ειδικής/-ού σε θέματα ισότητας των φύλων (gender expert), από τους 198 Δήμους που έχουν απαντήσει στη σχετική ερώτηση, οι 64 (ποσοστό 32,3%) ανέφεραν ότι διαθέτουν αρμόδιο στέλεχος, ενώ οι 134 (ποσοστό 67,7%) δήλωσαν ότι δεν έχουν ορίσει gender expert. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι, από τους 94 Δήμους που δήλωσαν ότι δεν διαθέτουν καμία από τις τρεις προβλεπόμενες διακριτές υπηρεσιακές μονάδες για θέματα ισότητας των φύλων, οι 25 έχουν προχωρήσει στον ορισμό ειδικής/-ού σε θέματα ισότητας των φύλων (gender expert).

Ερώτηση 5: Εάν δεν διαθέτετε τίποτα από τα παραπάνω, ποια είναι η αρμόδια μονάδα για τα θέματα φύλου;

Διαχρονικά διαπιστώνεται ότι οι περισσότεροι Δήμοι δεν διαθέτουν οργανική μονάδα εξειδικευμένη σε θέματα ισότητας των φύλων, με συνέπεια οι σχετικές αρμοδιότητες να ασκούνται από άλλες διοικητικές δομές, κυρίως από εκείνες που είναι επιφορτισμένες με ζητήματα κοινωνικής πολιτικής και κοινωνικής πρόνοιας.

Από τους 94 Δήμους που δήλωσαν ότι δεν διαθέτουν υπηρεσιακή μονάδα για θέματα φύλου, οι 36 ανέφεραν ότι η ΔΕΠΙΣ αναλαμβάνει τη διαχείριση αυτών των θεμάτων. Ωστόσο, οι ΔΕΠΙΣ αποτελούν συμβουλευτικό προς το Δημοτικό Συμβούλιο όργανο (άρ. 6 του Ν.4604/2019) και όχι αρμόδια υπηρεσιακή μονάδα για θέματα φύλου.

Ενδεικτικά, παρατίθενται κάποιες από τις μονάδες που έχουν δηλωθεί από τους Δήμους, στο πλαίσιο της έρευνας, ως αρμόδιες για θέματα ισότητας των φύλων:

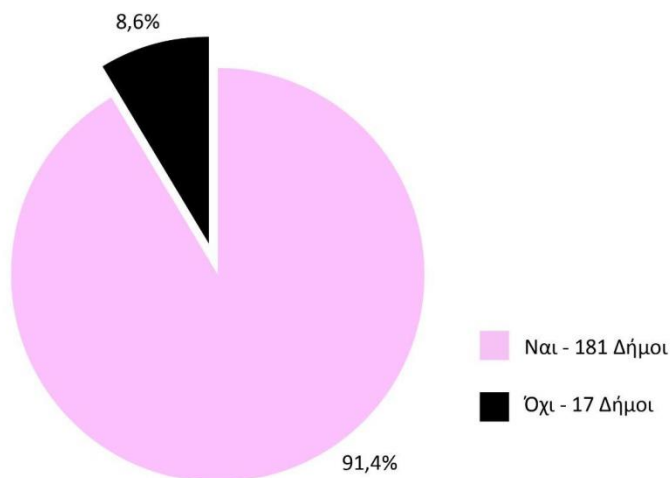
- Διεύθυνση/Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής/Προστασίας/Πρόνοιας/Μέριμνας/Πολιτικής & Πολιτικών Ισότητας των Φύλων (31 απαντήσεις)
- Κοινωνική Υπηρεσία (4 απαντήσεις)
- Κέντρο Κοινότητας (4 απαντήσεις)
- Αυτοτελές Γραφείο/Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής/Προστασίας/Πρόνοιας (9 απαντήσεις)
- Βοήθεια στο Σπίτι (1 απάντηση)
- Αντιδημαρχία (2 απαντήσεις)
- Συμβουλευτικό Κέντρο του Δήμου (2 απαντήσεις)

Συμπερασματικά, από το σύνολο των 198 Δήμων που έχουν συμπληρώσει το ερωτηματολόγιο, το 85,3% (169 Δήμοι) διαθέτει τουλάχιστον ένα αρμόδιο όργανο ή ειδικευμένο στέλεχος για θέματα ισότητας των φύλων - είτε πρόκειται για διακριτή υπηρεσιακή μονάδα στην περίπτωση 104 Δήμων, είτε για κάποια άλλη αρμόδια μονάδα στην περίπτωση 40 Δήμων, είτε/και για gender expert σύμφωνα με τις απαντήσεις 25 Δήμων.

3.2. Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας των Φύλων (ΔΕΠΙΣ)

Ερώτηση 6: Διαθέτετε Δημοτική Επιτροπή Ισότητας των Φύλων;

Γράφημα 5

Από τους 198 Δήμους που έχουν απαντήσει στη σχετική ερώτηση, οι 181 (ποσοστό 91,4%) δήλωσαν ότι διαθέτουν Δημοτική Επιτροπή Ισότητας των Φύλων (ΔΕΠΙΣ). Ο πίνακας που ακολουθεί αποτυπώνει την εξέλιξη του ποσοστού των Δήμων που έχουν συστήσει ΔΕΠΙΣ, καθώς και εκείνων που εξακολουθούν να μη διαθέτουν ΔΕΠΙΣ, με χρονικό διάστημα αναφοράς τα έτη 2018–2025.

Πίνακας 3

Διαθέτετε ΔΕΠΙΣ;	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Ναι	38 Δήμοι (36,5%)	60 Δήμοι (50%)	140 Δήμοι (78,7%)	186 Δήμοι (92,5%)	183 Δήμοι (90,1%)	151 Δήμοι (91,0%)	130 Δήμοι (90,9%)	181 Δήμοι (91,4%)
Όχι	66 Δήμοι (63,5%)	60 Δήμοι (50%)	38 Δήμοι (21,3%)	15 Δήμοι (7,5%)	20 Δήμοι (9,9%)	15 Δήμοι (9,0%)	13 Δήμοι (9,1%)	17 Δήμοι (8,6%)

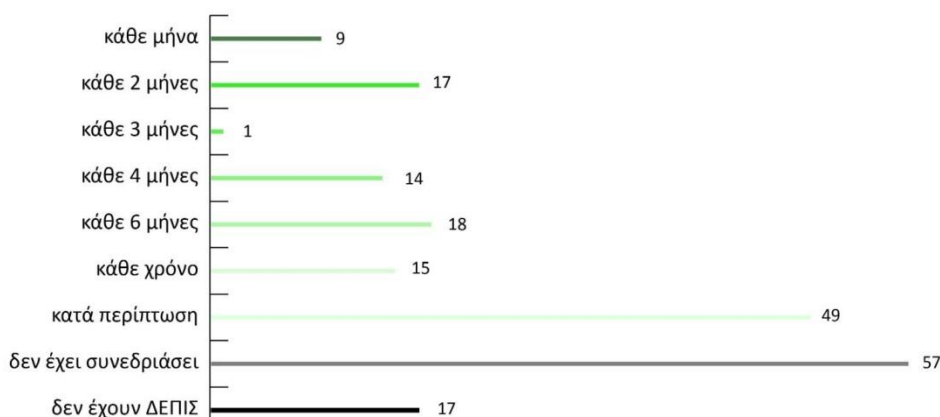
Σύμφωνα με τα επιβεβαιωμένα στοιχεία που διαθέτει η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΓΓΙΑΔ), από τους 198 Δήμους που ανταποκρίθηκαν στο ερωτηματολόγιο με έτος αναφοράς το 2025, οι 189 έχουν συστήσει Δημοτική Επιτροπή Ισότητας των Φύλων (ΔΕΠΙΣ), γεγονός που αντιστοιχεί σε ποσοστό 95,5% των Δήμων που έχουν απαντήσει.

Οι Δήμοι που, από το σύνολο των Δήμων, δεν έχουν προβεί στη σύσταση Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων (ΔΕΠΙΣ) μέχρι και την περίοδο σύνταξης της παρούσας Έκθεσης, ανέρχονται σε 31 και παρατίθενται ακολούθως. Με έντονη γραμματοσειρά (**bold**) επισημαίνονται οι Δήμοι που έχουν συμμετάσχει στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου:

1. Αγκιστρίου	10. Ελαφονήσου	19. Μεγίστης	28. Τυρνάθου
2. Αμφίπολης	11. Ζαγορίου	20. Πάρου	29. Φολεγάνδρου
3. Άνδρου	12. Ηρωικής Πόλεως Νάουσας	21. Πατρέων	30. Φούρνων Κορσεών
4. Αρχαίας Ολυμπίας	13. Θήρας	22. Πετρούπολης	31. Χαϊδαρίου
5. Βόρειας Κέρκυρας	14. Ικαρίας	23. Πηνειού	
6. Διονύσου	15. Καισαριανής	24. Σικίνου	
7. Διρφύων-Μεσσαπίων	16. Κιμώλου	25. Σίφνου	
8. Δοξάτου	17. Κυθήρων	26. Σύμης	
9. Δυτικής Αχαΐας	18. Μακρακώμης	27. Τανάγρας	

Ερώτηση 7: Με ποια συχνότητα συνεδρίασε η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας των Φύλων το 2025;

Γράφημα 6

Όπως προκύπτει από το ανωτέρω γράφημα, 9 Δήμοι έχουν δηλώσει ότι οι συνεδριάσεις της Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων (ΔΕΠΙΣ) πραγματοποιούνταν σε μηνιαία βάση στη διάρκεια του 2025. Σε 17 Δήμους οι συνεδριάσεις πραγματοποιούνταν ανά δίμηνο, ενώ σε 18 Δήμους ανά εξάμηνο. Επιπλέον, 49 Δήμοι ανέφεραν ότι οι συνεδριάσεις της ΔΕΠΙΣ συγκαλούνταν κατά περίπτωση, ανάλογα με τις ανάγκες. Τέλος, 57 Δήμοι έχουν δηλώσει ότι η ΔΕΠΙΣ δεν συνεδρίασε ούτε μία φορά στη διάρκεια του 2025.

Ερώτηση 8: Ποιες ήταν οι αφορμές για την/τις κατά περίπτωση συνεδρίαση/-σεις της ΔΕΠΙΣ;

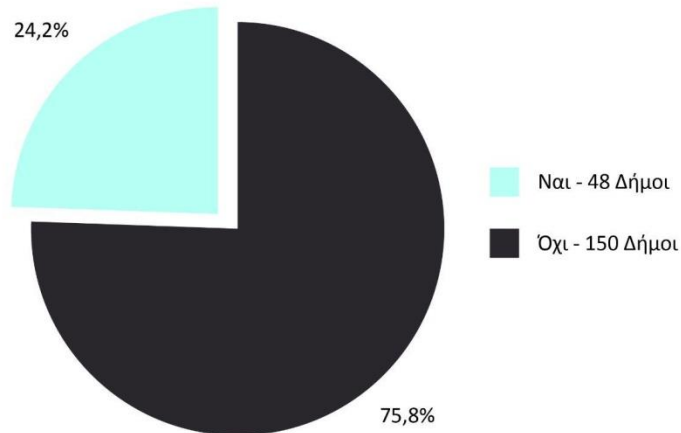
Οι βασικές αφορμές για τη διεξαγωγή των «κατά περίπτωση» συνεδριάσεων των ΔΕΠΙΣ ήταν οι ακόλουθες:

- **Προγραμματισμός και υλοποίηση δράσεων και εκδηλώσεων για την ισότητα των φύλων**
- **Διοργάνωση ενημερωτικών ημερίδων και δράσεων ευαισθητοποίησης, ιδίως με αφορμή παγκόσμιες ημέρες**
- **Σχεδιασμός παρεμβάσεων και κατάρτιση σχεδίων δράσης για την προώθηση της ισότητας**
- **Συνεργασία και συντονισμός με τοπικούς φορείς και οργανώσεις για κοινές πρωτοβουλίες**

- **Συζήτηση οργανωτικών και λειτουργικών θεμάτων** της ΔΕΠΙΣ (συγκρότηση, ενημερώσεις, λήψη αποφάσεων).

Ερώτηση 9: Βρίσκεστε σε συνεργασία με άλλες ΔΕΠΙΣ;

Γράφημα 7

Η συγκεκριμένη ερώτηση αφορά τη δικτύωση των Δημοτικών Επιτροπών Ισότητας των Φύλων (ΔΕΠΙΣ), σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 6 του Ν. 4604/2019. Από τους Δήμους που έχουν απαντήσει, οι 150 (ποσοστό 75,76%) δήλωσαν ότι δεν συνεργάζονται με άλλες ΔΕΠΙΣ. Αντίθετα, οι 48 εναπομείναντες Δήμοι ανέφεραν ότι έχουν αναπτύξει μορφές συνεργασίας, κυρίως με ΔΕΠΙΣ όμορων Δήμων.

Ενδεικτικά, ορισμένες από τις συνεργασίες που έχουν καταγραφεί, παρουσιάζονται στη συνέχεια:

- Η ΔΕΠΙΣ του Δήμου Αγίων Αναργύρων–Καματερού έχει αναπτύξει συνεργασία με τις ΔΕΠΙΣ των Δήμων Ιλίου, Νέας Φιλαδέλφειας–Νέας Χαλκηδόνας, Φυλής, Περιστερίου, Σαλαμίνας, Νέας Σμύρνης και Αγίου Δημητρίου, ενισχύοντας τη δικτύωση μεταξύ Επιτροπών Ισότητας σε διαφορετικές περιοχές της Αττικής, κυρίως στη Δυτική και Βορειοδυτική Αθήνα, αλλά και στα Νότια Προάστια.
- Η ΔΕΠΙΣ του Δήμου Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου έχει αναπτύξει συνεργασία με τις ΔΕΠΙΣ έτερων Δήμων που υπάγονται στην Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας και ευρύτερα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, ενισχύοντας τη δικτύωση και την ανταλλαγή καλών πρακτικών μεταξύ των Επιτροπών Ισότητας σε περιφερειακό επίπεδο.
- Η ΔΕΠΙΣ του Δήμου Μυτιλήνης συνεργάζεται με την Επιτροπή Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων (ΕΙΦΚΔ) του Πανεπιστημίου Αιγαίου, για την ανάπτυξη κοινών πρωτοβουλιών και δράσεων προώθησης της ισότητας των φύλων.

- Η ΠΕΠΙΣ Ηπείρου έχει αναπτύξει δίκτυο συνεργασίας με τις Επιτροπές Ισότητας των Δήμων Ιωαννιτών, Αρταίων, Ηγουμενίτσας, Βορείων Τζουμέρκων, Ζίτσας, Γεωργίου Καραϊσκάκη, Κεντρικών Τζουμέρκων, Ζαγορίου, Σουλίου, Δωδώνης, Πρέβεζας, Πωγωνίου και Φιλιατών. Με αυτόν τον τρόπο, ενισχύεται ο συντονισμός, η ανταλλαγή καλών πρακτικών και η συνεργασία μεταξύ των Επιτροπών Ισότητας σε επίπεδο Περιφέρειας Ηπείρου.

3.3. Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας των Φύλων (ΠΕΠΙΣ)

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται συνοπτικά τα βασικά ευρήματα της έρευνας αναφορικά με τις Περιφέρειες. Στο ερωτηματολόγιο ανταποκρίθηκαν συνολικά οκτώ Περιφέρειες, οι οποίες παρατίθενται ως ακολούθως:

- Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
- Περιφέρεια Αττικής
- Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
- Περιφέρεια Ηπείρου
- Περιφέρεια Θεσσαλίας
- Περιφέρεια Ιονίων Νήσων
- Περιφέρεια Κρήτης
- Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Οι συνεδριάσεις των ΠΕΠΙΣ πραγματοποιούνται κυρίως ανά δίμηνο, τετράμηνο ή εξάμηνο. Μία ΠΕΠΙΣ ανέφερε ότι συνεδρίασε μόνον μία φορά στη διάρκεια του 2025, ενώ έτερη ΠΕΠΙΣ δήλωσε ότι δεν πραγματοποίησε κάποια συνεδρίαση στη διάρκεια του ίδιου έτους (ΠΕΠΙΣ Στερεάς Ελλάδας). Επιπλέον, οι μισές από τις ΠΕΠΙΣ, που συμμετείχαν στην έρευνα, δήλωσαν ότι έχουν αναπτύξει συνεργασία με τις ΔΕΠΙΣ των Δήμων της οικείας Περιφέρειας.

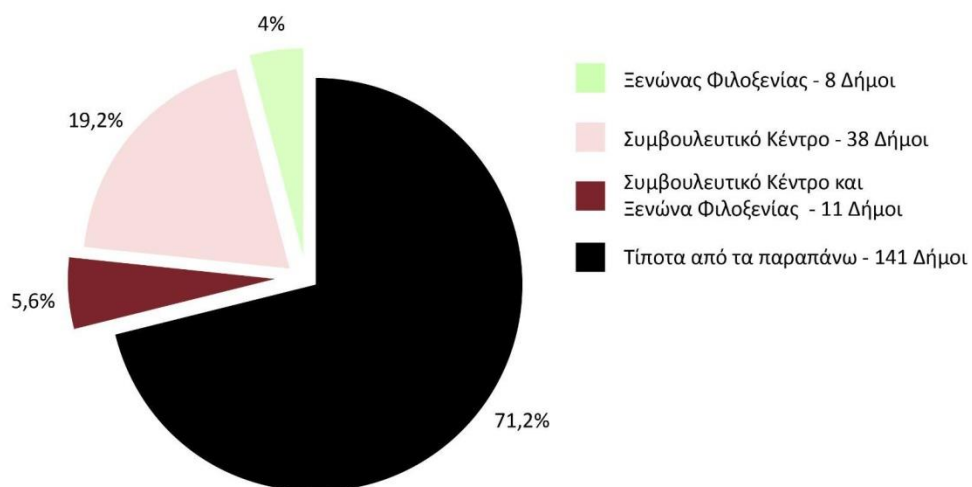
Οι δράσεις, που υλοποιήθηκαν από τις ΠΕΠΙΣ το έτος 2025, ανέρχονται συνολικά στις 49. Η μεγαλύτερη συμμετοχή καταγράφεται, για μία ακόμη χρονιά, στην Περιφέρεια Κρήτης, η οποία έχει πραγματοποιήσει τις 30 από τις 49 δράσεις που έχουν δηλωθεί συνολικά. Ως προς το είδος των δράσεων, παρουσιάζεται ποικιλομορφία, με τις συχνότερα καταγεγραμμένες κατηγορίες να είναι οι «Ημερίδες/Ομιλίες», οι «Πολιτιστικές εκδηλώσεις» και η κατηγορία «Άλλο».

Όσον αφορά την τρέχουσα αυτοδιοικητική περίοδο 2024-2028, ΠΕΠΙΣ έχουν συγκροτηθεί στο σύνολο των 13 Περιφερειών της χώρας.

3.4. Θέματα Ισότητας Φύλων – Αντιμετώπιση περιστατικών βίας κατά των γυναικών

Ερώτηση 10: Διαθέτετε δομές αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών;

Γράφημα 8

Σύμφωνα με τα πορίσματα από τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο, η πλειονότητα των Δήμων (ποσοστό 71,2%, δηλαδή 141 Δήμοι), ανέφεραν ότι δεν διαθέτουν κάποια δομή για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών. Αντίθετα, το 19,2% των Δήμων (38 Δήμοι) δήλωσαν ότι λειτουργεί Συμβουλευτικό Κέντρο στην επικράτειά τους, ενώ 8 Δήμοι (ποσοστό 4%) ανέφεραν ότι διαθέτουν Ξενώνα Φιλοξενίας. Παράλληλα, 11 Δήμοι (ποσοστό 5,6%) δήλωσαν ότι διαθέτουν και τις δύο δομές, δηλαδή Συμβουλευτικό Κέντρο και Ξενώνα Φιλοξενίας.

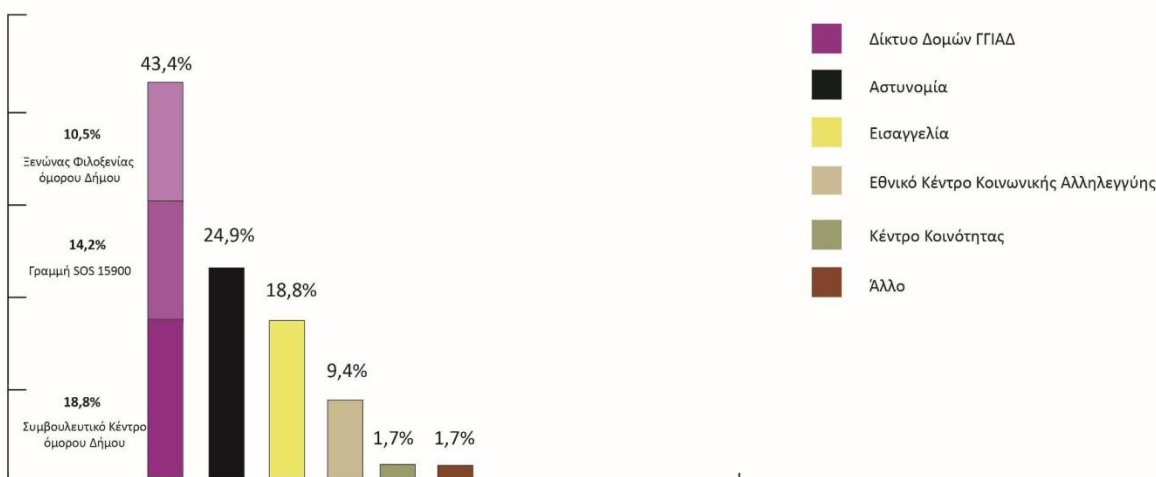
Αξίζει να σημειωθούν, στο σημείο αυτό, τα πραγματικά δεδομένα που έχει στη διάθεσή της η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΓΓΙΑΔ): στο σύνολο των 198 Δήμων που έχουν συμπληρώσει το ερωτηματολόγιο, λειτουργούν 35 Συμβουλευτικά Κέντρα και 11 Ξενώνες Φιλοξενίας, ενώ σε 10 εξ αυτών λειτουργούν παράλληλα Συμβουλευτικό Κέντρο και Ξενώνας Φιλοξενίας. Παρατηρώντας το γράφημα, βλέπουμε ότι 38 Δήμοι έχουν επιλέξει ως δομή αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών την απάντηση «Συμβουλευτικό Κέντρο», 11 Δήμοι «Συμβουλευτικό Κέντρο και Ξενώνα Φιλοξενίας» και 8 Δήμοι «Ξενώνας Φιλοξενίας» αντίστοιχα.

Η απόκλιση μεταξύ των δεδομένων που τηρούνται στο αρχείο της ΓΓΙΑΔ και των απαντήσεων των Δήμων, οφείλεται αφενός σε περιπτώσεις δομών του δικτύου που έχουν καταγραφεί σε όμορους Δήμους και έχουν προσμετρηθεί εις διπλούν, και αφετέρου σε περιπτώσεις Δήμων οι οποίοι δεν διαθέτουν κάποια σχετική δομή αλλά δεν έχουν επιλέξει την ορθή απάντηση εκ παραδρομής.

Τα Συμβουλευτικά Κέντρα της ΓΓΙΑΔ και του ευρύτερου δικτύου, στο σύνολο των 332 Δήμων της χώρας, ανέρχονται σε 47. Οι Ξενώνες Φιλοξενίας είναι 20 στο σύνολό τους, συμπεριλαμβανομένων των 2 Ξενώνων Φιλοξενίας του ΕΚΚΑ.

Ερώτηση 11: Εάν δεν διαθέτετε κάποια δομή, πού παραπέμπετε τα περιστατικά βίας κατά των γυναικών;

Γράφημα 9

Οι περισσότεροι (ποσοστό 43,4%) από τους Δήμους που συμμετείχαν στην έρευνα και δεν διαθέτουν δημοτική δομή για την αντιμετώπιση περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας, ανέφεραν ότι, προχωρούν στην παραπομπή των περιστατικών στο Δίκτυο Δομών της ΓΓΙΑΔ.

Ειδικότερα, το 18,8% των απαντήσεων (86 Δήμοι) αφορά περιπτώσεις παραπομπών γυναικών σε Συμβουλευτικά Κέντρα όμορων Δήμων, ενώ το 14,2% (65 Δήμοι) αφορά την ενημέρωση για τη δυνατότητα επικοινωνίας με τη Γραμμή SOS 15900. Παράλληλα, το 10,5% των απαντήσεων (48 Δήμοι) δήλωσε ότι παραπέμπει τυχόν περιστατικά σε Ξενώνες Φιλοξενίας όμορων Δήμων. Οι Δήμοι, ανέφεραν επιπροσθέτως, ως φορείς παραπομπής, την Αστυνομία (ποσοστό 24,9% επί των απαντήσεων, δηλαδή 114 Δήμοι), την Εισαγγελία (86 Δήμοι), το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) (43 Δήμοι) και τα Κέντρα Κοινότητας (8 Δήμοι).

Στην κατηγορία «Άλλο», έχουν συμπεριληφθεί απαντήσεις που αφορούν περιπτώσεις παραπομπών σε Κοινωνικές Υπηρεσίες (3), σε κοινωνικούς/ές λειτουργούς του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» (2), στο Κέντρο Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης και το Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας του Δήμου Αμαρουσίου (2), καθώς και στον Σύνδεσμο Μελών Γυναικείων Σωματείων Ηρακλείου και Νομού Ηρακλείου (1).

Ερώτηση 12: Από την εμπειρία σας, ποια πιστεύετε ότι είναι τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες στο Δήμο σας;

Από το σύνολο των 198 Δήμων που έχουν συμπληρώσει το ερωτηματολόγιο, οι 184 (ποσοστό 93%) έχουν αποκριθεί στο ανωτέρω ερώτημα.

Αρκετοί Δήμοι κατέθεσαν μία εκτενή περιγραφή της κατάστασης που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες σε επίπεδο τοπικών κοινωνιών. Οι απαντήσεις αυτές καταδεικνύουν μία ολιστική προσέγγιση των έμφυλων ανισοτήτων, καθώς επισημαίνουν ότι οι δυσκολίες που βιώνουν οι γυναίκες δεν είναι αποσπασματικές αλλά αλληλένδετες και αφορούν εκφάνσεις της οικονομικής, κοινωνικής και προσωπικής ζωής τους.

Η δυσκολία πρόσβασης των γυναικών στην αγορά εργασίας και επίτευξης οικονομικής αυτονομίας αναδείχθηκαν από τις περισσότερες απαντήσεις. Οι Δήμοι δεν αναφέρθηκαν μόνο στην ανεργία, αλλά και στην εργασιακή επισφάλεια, τις περιορισμένες δυνατότητες επαγγελματικής εξέλιξης, τις χαμηλότερες αμοιβές, τη συγκέντρωση των γυναικών σε εποχικές ή ευέλικτες μορφές απασχόλησης, καθώς και στις έμφυλες διακρίσεις και τη σεξουαλική παρενόχληση στον χώρο εργασίας. Ιδιαίτερα στην περίπτωση νησιωτικών, αγροτικών και απομακρυσμένων Δήμων, επισημαίνεται ότι η περιορισμένη τοπική αγορά εργασίας και η εποχικότητα της οικονομικής δραστηριότητας ενισχύουν την οικονομική εξάρτηση του γυναικείου πληθυσμού.

Παράλληλα, οι περισσότεροι Δήμοι αναγνωρίζουν ότι οι γυναίκες εξακολουθούν να επωμίζονται δυσανάλογα το βάρος της φροντίδας των παιδιών, των ηλικιωμένων και άλλων εξαρτώμενων μελών της οικογένειας. Η έλλειψη επαρκών δομών φροντίδας, όπως βρεφονηπιακών σταθμών, δομών δημιουργικής απασχόλησης παιδιών και υπηρεσιών υποστήριξης ηλικιωμένων, δυσχεραίνει τη συμφιλίωση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, περιορίζοντας τις δυνατότητες απασχόλησης και επαγγελματικής εξέλιξης των γυναικών.

Ιδιαίτερη έμφαση έχει δοθεί στην έμφυλη και ενδοοικογενειακή βία, η οποία περιγράφεται ως ένα διαχρονικό αλλά συχνά αθέατο πρόβλημα. Αρκετοί Δήμοι επισημαίνουν ότι τα περιστατικά παραμένουν συχνά αδήλωτα λόγω φόβου, ανασφάλειας για κοινωνικό στιγματισμό ή εξαιτίας ενός παγιωμένου τρόπου λειτουργίας των «κλειστών» τοπικών κοινωνιών, ενώ αναδείχθηκε παράλληλα η έλλειψη υποστηρικτικών δομών, όπως Συμβουλευτικά Κέντρα και Ξενώνες Φιλοξενίας, ιδιαίτερα στην περιφέρεια και τα νησιά. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι Δήμοι περιέγραψαν πρωτοβουλίες που έχουν ήδη αναλάβει για την ενίσχυση των υπηρεσιών υποστήριξης ή τον σχεδιασμό νέων δομών και δράσεων πρόληψης.

Ένα μέρος των Δήμων επικεντρώθηκε στον ρόλο των έμφυλων στερεοτύπων και των πατριαρχικών αντιλήψεων, οι οποίες εξακολουθούν να επηρεάζουν τη θέση των γυναικών στην οικογένεια, την εργασία και τη δημόσια σφαίρα. Ιδιαίτερα σε μικρότερες ή περισσότερο παραδοσιακές κοινότητες, οι Δήμοι αναφέρουν ότι οι κοινωνικές αντιλήψεις λειτουργούν αποτρεπτικά τόσο στην αναζήτηση βοήθειας από τις γυναίκες που υφίστανται βία, όσο και στη συμμετοχή τους στα κοινά και στη διεκδίκηση θέσεων ευθύνης.

Παράλληλα, μέσα από αρκετές απαντήσεις αναδεικνύονται οι γεωγραφικές ανισότητες που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες των απομακρυσμένων, ορεινών και νησιωτικών περιοχών. Το περιορισμένο δίκτυο συγκοινωνιών, οι αποστάσεις από τα μεγάλα αστικά κέντρα και η έλλειψη εξειδικευμένων υπηρεσιών υγείας, ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, επαγγελματικής συμβουλευτικής και κατάρτισης, δυσχεραίνουν την ισότιμη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες και ευκαιρίες.

Αρκετοί Δήμοι επισημαίνουν την ανάγκη ενίσχυσης της ενημέρωσης και της ευαισθητοποίησης των τοπικών κοινωνιών γύρω από τα δικαιώματα των γυναικών, την ισότητα των φύλων και τις διαθέσιμες υπηρεσίες υποστήριξης. Στις απαντήσεις τους υπογραμμίζουν ότι η αποτελεσματική αντιμετώπιση των έμφυλων ανισοτήτων απαιτεί μία ολιστική προσέγγιση, που θα συνδυάζει δράσεις πρόληψης και προστασίας από τη βία, ενίσχυση της γυναικείας απασχόλησης και της οικονομικής αυτονομίας, ανάπτυξη υποστηρικτικών δομών φροντίδας, βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, καθώς και παρεμβάσεις για την καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων και την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στη δημόσια σφαίρα.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι αρκετές από τις πιο εκτενείς απαντήσεις δεν περιορίζονται στην καταγραφή των προβλημάτων, αλλά περιλαμβάνουν αναφορές σε παρεμβάσεις που έχουν ήδη γίνει ή σχεδιάζονται σε τοπικό επίπεδο. Μεταξύ αυτών, περιλαμβάνονται η εκπόνηση τοπικών σχεδίων δράσης για την ισότητα των φύλων, η δημιουργία και η λειτουργία συμβουλευτικών δομών, η δικτύωση με υπηρεσίες προστασίας και υποστήριξης, οι δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, καθώς και πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της γυναικείας απασχόλησης, της συμμετοχής στα κοινά και της ασφάλειας στον δημόσιο χώρο. Η αναφορά σε δράσεις αυτού του τύπου, υποδηλώνει ότι, σε ένα μέρος των Δήμων τουλάχιστον, η ισότητα των φύλων προσεγγίζεται πλέον όχι αποκλειστικά ως πεδίο καταγραφής κοινωνικών προβλημάτων, αλλά (και) ως αντικείμενο σχεδιασμού και άσκησης τοπικών πολιτικών.

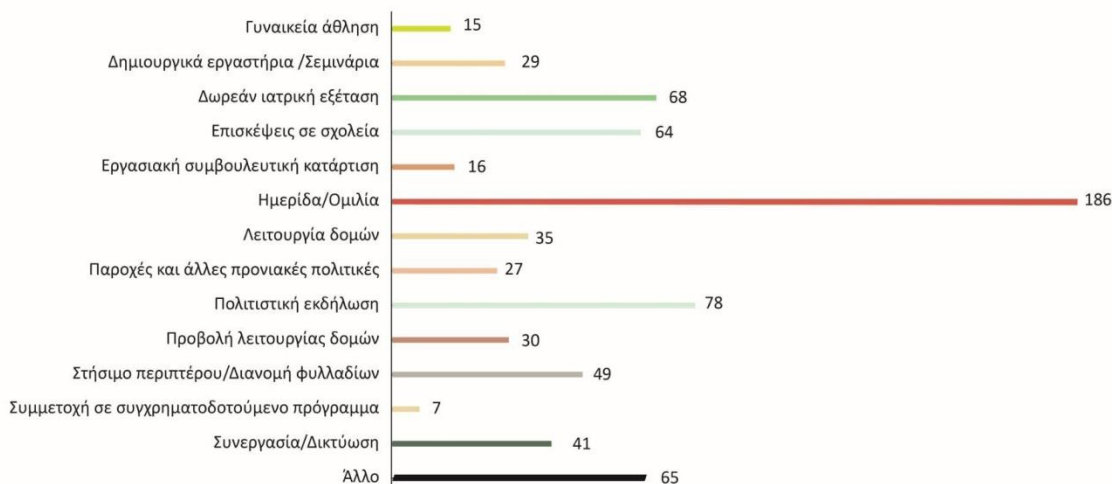
3.5. Δράσεις Προώθησης των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων

Βάσει των πληροφοριών που αντλούνται από τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια, η κατανομή των δράσεων, που έχουν υλοποιηθεί από τους Δήμους, παραμένει σχετικά αμετάβλητη. Συγκεκριμένα, ενώ στην τελευταία Έκθεση με έτος αναφοράς το έτος 2024, αποτυπώνονται 534 δράσεις σε σύνολο 143 Δήμων, δηλαδή περίπου 3,7 δράσεις ανά Δήμο, στην τρέχουσα Έκθεση αποτυπώνονται 710 δράσεις στο σύνολο των 198 Δήμων που συμμετείχαν στην έρευνα, δηλαδή 3,6 δράσεις ανά Δήμο κατά προσέγγιση.

Περαιτέρω, σημαντική αύξηση της συμμετοχής στην έρευνα της ΓΓΙΑΔ σε σύγκριση με την αμέσως προηγούμενη χρονιά παρατηρείται και στην περίπτωση των ΟΤΑ β' βαθμού. Συγκεκριμένα, τα πορίσματα της τρέχουσας Έκθεσης βασίζονται σε 8 συμπληρωμένα ερωτηματολόγια από τις Περιφέρειες έναντι 6 ερωτηματολογίων στην Έκθεση με έτος αναφοράς το έτος 2024. Η Περιφέρεια Κρήτης καταγράφει τον υψηλότερο αριθμό δράσεων για τρίτη συνεχή χρονιά.

Είδος δράσεων

Γράφημα 10

Οι δράσεις που έχουν υλοποιηθεί και καταγραφεί από τους Δήμους, μέσω του ερωτηματολογίου για το έτος 2025, ανέρχονται στις 710. Σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο έτος (2024), για το οποίο είχαν καταγραφεί 534 δράσεις, παρατηρείται μία αύξηση του συνολικού αριθμού δράσεων. Ωστόσο, η αύξηση αυτή συνδέεται και με τον υψηλότερο αριθμό Δήμων που συμμετείχαν στην έρευνα για το έτος 2025 (198 Δήμοι έναντι 143 το 2024). Ως εκ τούτου, η μέση αναλογία δράσεων ανά Δήμο παραμένει ουσιαστικά στα ίδια επίπεδα, διαμορφούμενη σε 3,6 δράσεις ανά Δήμο το 2025 έναντι 3,7 δράσεων ανά

Δήμο το 2024, γεγονός που υποδηλώνει ότι, αναλογικά με τον αριθμό των συμμετεχόντων Δήμων, η δραστηριότητα παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητη.

Αναλυτικότερα, η ποσοστιαία κατανομή των δράσεων που υλοποίησαν οι Δήμοι το έτος 2025 παρατίθεται ως εξής:

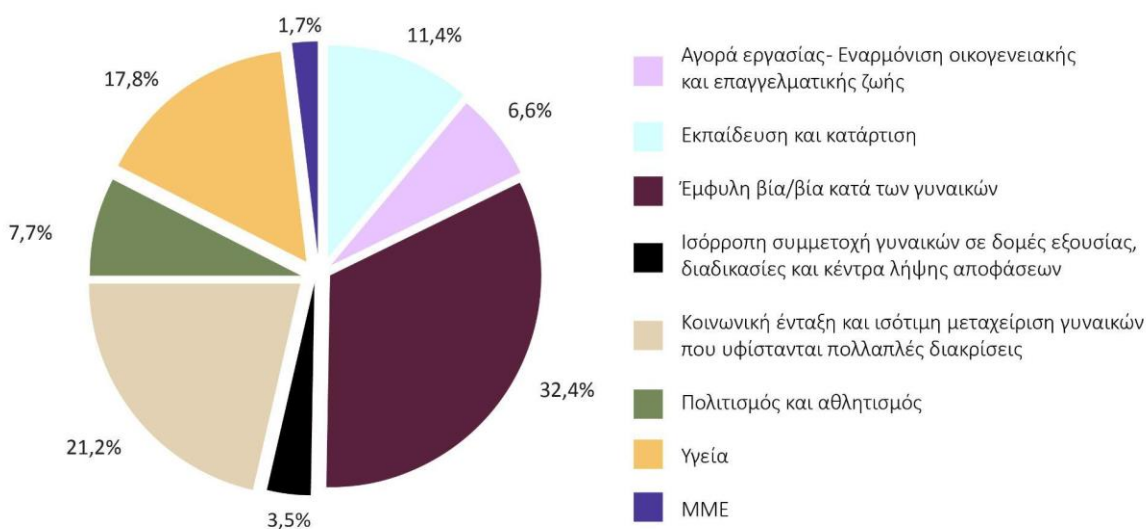
- Στο είδος «**Ημερίδα/Ομιλία**» έχουν καταγραφεί 186 καταχωρίσεις, ποσοστό 26,2% επί του συνολικού αριθμού των δράσεων. Οι περισσότερες δράσεις της συγκεκριμένης κατηγορίας υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της 25ης Νοεμβρίου, Παγκόσμιας Ημέρας για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, όπως και της 8ης Μαρτίου, Παγκόσμιας Ημέρας για τα Δικαιώματα των Γυναικών. Οι λοιπές -μη επετειακού χαρακτήρα- δράσεις επικεντρώθηκαν στην έμφυλη βία, στην υγεία και την ενδυνάμωση των γυναικών, όπως και στην ενημέρωση αναφορικά με την πρόληψη της έμφυλης βίας στο σχολείο και την οικογένεια.
- Στο είδος «**Δωρεάν ιατρική εξέταση**» έχουν καταγραφεί 68 δράσεις, ποσοστό 9,6% επί του συνόλου των δράσεων. Στις δράσεις περιλαμβάνονται κυρίως δωρεάν γυναικολογικές εξετάσεις, όπως τεστ ΠΑΠ, εξετάσεις για ΣΜΝ, ψηλάφηση μαστού, μαστογραφία, καθώς και εξετάσεις μέτρησης οστικής πυκνότητας. Στο ίδιο πλαίσιο, ο Δήμος Χερσονήσου προχώρησε σε δωρεάν ψυχιατρική εξέταση από την Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας του ΠαΓΝΗ.
- Στην κατηγορία «**Πολιτιστική εκδήλωση**» έχουν καταγραφεί 78 δράσεις (ποσοστό 11,0%). Πρόκειται κυρίως για μουσικές και θεατρικές παραστάσεις, προβολές ταινιών, εκθέσεις φωτογραφίας και δωρεές βιβλίων, μεταξύ άλλων.
- «**Επισκέψεις σε σχολεία**», έχουν καταγραφεί 64 δράσεις (ποσοστό 9,0%). Οι δράσεις επικεντρώνονται σε συζητήσεις με τις/τους μαθήτριες/-ές, βιωματικές ασκήσεις, διαδραστικά παιχνίδια, προβολές ταινιών και ομιλίες.
- Στο είδος «**Συνεργασία/Δικτύωση**» έχουν καταγραφεί 41 δράσεις (ποσοστό 5,8%). Στην κατηγορία περιλαμβάνονται δράσεις που αφορούν κυρίως στη δικτύωση των Συμβουλευτικών Κέντρων των Δήμων με τις δημοτικές Κοινωνικές Υπηρεσίες, στη συνεργασία των Δήμων με Κινητές Μονάδες αλλά και ΜΚΟ, στρέφοντας το ενδιαφέρον στην πρόληψη και την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, στην ισότιμη μεταχείριση των γυναικών στην αγορά εργασίας κ.λπ.
- «**Στήσιμο περιπτέρου/Διανομή φυλλαδίων**», η πλειονότητα των 49 δράσεων που έχουν καταγραφεί (ποσοστό 6,9%) αποσκοπούσε στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών στο πλαίσιο της 25ης Νοεμβρίου, Παγκόσμιας Ημέρας για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, όπως και της 8ης Μαρτίου, Παγκόσμιας Ημέρας για τα Δικαιώματα των Γυναικών.
- «**Προβολή λειτουργίας δομών**», 30 δράσεις (4,2%). Στο είδος αυτό περιλαμβάνονται συνεντεύξεις στελεχών των Συμβουλευτικών Κέντρων σε τοπικά μέσα ενημέρωσης (π.χ. ραδιοφωνικές εκπομπές), οι καμπάνιες προβολής των δομών και λοιπές συναφείς δράσεις.
- Στη κατηγορία «**Παροχές και άλλες προνοιακές πολιτικές**» υλοποιήθηκαν 27 δράσεις (3,8%) και αφορούσαν τα προνοιακά και κοινωνικά επιδόματα, υπηρεσίες πρόωθησης απασχόλησης και επαγγελματικού προσανατολισμού, βρεφονηπιακοί σταθμοί, δράσεις των Κέντρων Κοινότητας σε πληθυσμούς Ρομά, διανομή τροφίμων κ.ά.
- «**Δημιουργικά εργαστήρια/Σεμινάρια**», έχουν καταγραφεί 29 δράσεις (ποσοστό 4,1%). Διοργανώθηκαν βιωματικά εργαστήρια δραματοθεραπείας/χοροθεραπείας, εργαστήρια που

απευθύνονταν σε παιδιά και έφηβες/εφήβους, σεμινάρια ενδυνάμωσης φροντιστών/-τριών ατόμων με άνοια και χρόνιες παθήσεις και εικαστικά εργαστήρια, μεταξύ άλλων.

- Στο είδος «**Λειτουργία δομών**» έχουν καταγραφεί 35 δράσεις (ποσοστό 4,9%). Οι Δήμοι ανέφεραν τη λειτουργία Συμβουλευτικών Κέντρων και Ξενώνων Φιλοξενίας, Κέντρων Γυναικών, Παιδικών Σταθμών, Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης, Κοινωνικών Παντοπωλείων, Ανοικτών Δομών Φιλοξενίας Ηλικιωμένων, Υποστηρικτικών Υπηρεσιών για Ρομά, το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» κ.ά.
- «**Γυναικεία άθληση**», 15 καταχωρίσεις (ποσοστό 2,1%), στις οποίες περιλαμβάνονται δωρεάν σεμινάρια αυτοάμυνας, αγώνες δρόμου στο πλαίσιο της 25ης Νοεμβρίου, Παγκόσμιας Ημέρας για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, προγράμματα θεραπευτικής γυμναστικής, δωρεάν μαθήματα κολύμβησης/aqua aerobic και εκγύμναση γυναικών τρίτης ηλικίας.
- Στην κατηγορία «**Εργασιακή συμβουλευτική κατάρτιση**» έχουν καταγραφεί 16 δράσεις (ποσοστό 2,3%), οι οποίες αφορούσαν στην πρόληψη και καταπολέμηση της σεξουαλικής παρενόχλησης και της ψυχολογικής βίας (mobbing) στον χώρο εργασίας, καθώς και στην παροχή δωρεάν εργασιακής συμβουλευτικής σε άνεργες μητέρες/φροντίστριες και μετανάστριες/προσφύγισες, μεταξύ άλλων.
- Οι 7 καταχωρίσεις (ποσοστό 1,0%) στο είδος «**Συμμετοχή σε συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα**» επικεντρώνονταν στην κοινωνική προστασία και την ένταξη ευάλωτων ομάδων, στην προώθηση της ισότητας των φύλων, την υλοποίηση καινοτόμων κοινωνικών πολιτικών και τη συμμετοχή των Δήμων σε εθνικές και ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες.

Θεματικό πεδίο δράσεων

Γράφημα 11

Το ανωτέρω γράφημα απεικονίζει την κατανομή των δράσεων στα επιμέρους θεματικά πεδία της «Έμφυλης βίας/βίας κατά των γυναικών», της «Κοινωνικής ένταξης και ισότιμης μεταχείρισης γυναικών που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις», της «Υγείας», της «Εκπαίδευσης και κατάρτισης», της «Αγοράς εργασίας – Εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», του «Πολιτισμού και αθλητισμού», των «ΜΜΕ» και, τέλος, της «Ισόρροπης συμμετοχής γυναικών σε δομές εξουσίας, διαδικασίες και κέντρα λήψης αποφάσεων».

Αναλυτικότερα, λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι για κάθε δράση είναι δυνατή η επιλογή περισσότερων του ενός θεματικών πεδίων (ερώτηση πολλαπλής επιλογής), τα αποτελέσματα διαμορφώνονται ως ακολούθως: Το θεματικό πεδίο της «Έμφυλης βίας/βίας κατά των γυναικών» με 342 καταγραφές (ποσοστό 32,4%) συγκεντρώνει το υψηλότερο ποσοστό των δράσεων. Οι δράσεις που συγκαταλέγονται στο θεματικό πεδίο της «Κοινωνικής ένταξης και ισότιμης μεταχείρισης γυναικών που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις» είναι 224 ή ποσοστό 21,2% επί του συνόλου. Το τρίτο κατά σειρά θεματικό πεδίο είναι αυτό της «Υγείας» με 164 καταχωρίσεις (17,8%) και έπεται η «Εκπαίδευση και κατάρτιση» με 120 καταχωρίσεις (ποσοστό 11,4%). Ποσοστά κάτω του 10,0% επί του συνόλου των απαντήσεων, εμφανίζονται στα θεματικά πεδία του «Πολιτισμού και αθλητισμού» (81 καταχωρίσεις, ποσοστό 7,7%), της «Αγοράς εργασίας - Εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» (70 καταχωρίσεις, ποσοστό 6,6%), της «Ισόρροπης συμμετοχής γυναικών σε δομές εξουσίας, διαδικασίες και κέντρα λήψης αποφάσεων» (37 καταχωρίσεις, ποσοστό 3,5%) και των «ΜΜΕ» (18 καταχωρίσεις, ποσοστό 1,7%).

4. Ενδεικτικές Καλές Πρακτικές

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται, κατηγοριοποιημένες, οι καλές πρακτικές των Δήμων και των Περιφερειών για το έτος 2025, όπως έχουν καταγραφεί και αξιολογηθεί βάσει των απαντήσεων που υποβλήθηκαν μέσω του σχετικού ερωτηματολογίου. Στόχος της ενότητας είναι η ανάδειξη δράσεων, οι οποίες μπορούν να λειτουργήσουν ως σημείο αναφοράς για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης που επιθυμούν να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν αντίστοιχες πρωτοβουλίες, προσαρμοσμένες στις ιδιαίτερες ανάγκες και τα χαρακτηριστικά των τοπικών και περιφερειακών κοινωνιών.

Βάσει των ευρημάτων της Έρευνας, το 2025 οι Δήμοι και οι Περιφέρειες ανέπτυξαν πληθώρα δράσεων για την προώθηση της ισότητας των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών. Οι πρωτοβουλίες τους απευθύνονταν σε γυναίκες που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, σε εγκύους και μητέρες, σε άνεργες, επιχειρηματίες, καλλιτέχνιδες, φοιτήτριες και εργαζόμενες στον ακαδημαϊκό χώρο. Ωστόσο, όπως προκύπτει και από τα ερευνητικά πορίσματα των προηγούμενων ετών, η πλειονότητα των δράσεων εξακολουθεί να επικεντρώνεται στην πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών και εν γένει της έμφυλης βίας, αναδεικνύοντας την προτεραιότητα που αποδίδουν οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην προστασία και την υποστήριξη των θυμάτων/επιζητάσων γυναικών διαχρονικά.

Είδος δράσεων	Περιγραφή δράσεων
Δωρεάν ιατρική εξέταση	Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, οι Δήμοι Ανωγείων, Αρριανών, Βιάννου, Βόλβης, Βόρειας Κυνουρίας, Γαλατσίου, Δυτικής Σάμου, Ηρακλείου Κρήτης, Ιεράς Πόλης Μεσολογγίου, Λειψών, Μαραθώνος, Νέας Προποντίδας, Νέστου, Παξών, Περιστερίου, Τεμπών, Ύδρας, Χαλκιδέων και άλλοι πολλοί, υλοποίησαν δράσεις πρόληψης και προαγωγής της υγείας των γυναικών, παρέχοντας δωρεάν γυναικολογικές εξετάσεις, τεστ Παπανικολάου (Pap test), μαστογραφίες και προληπτικούς ελέγχους για την οστεοπόρωση και τον καρκίνο του τραχήλου της μήτρας. Παράλληλα, διοργάνωσαν ενημερωτικές δράσεις για τον μητρικό θηλασμό, την πρόληψη και την έγκαιρη διάγνωση, θέτοντας ως στόχο την ευαισθητοποίηση και την ενίσχυση της γυναικείας υγείας. Ενδεικτικά, ο Δήμος Καλαμαριάς υλοποίησε δράσεις ενημέρωσης στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος «Προλαμβάνω», με έμφαση στην πρόληψη του καρκίνου του μαστού και του τραχήλου της μήτρας, καθώς και στην προετοιμασία γονεϊκότητας για εγκύους. Παράλληλα, δόθηκε η δυνατότητα προγραμματισμού δωρεάν μαστογραφιών και τεστ Παπανικολάου. Αντίστοιχα, ο Δήμος Χερσονήσου διοργάνωσε, σε συνεργασία με τον Σύλλογο Σκελετικής Υγείας «Πεταλούδα» και το ΕΔΔΥΠΠΥ, δράση ενημέρωσης και δωρεάν προληπτικών ελέγχων για τη χρόνια φλεβική νόσο και την οστεοπόρωση, με παράλληλη παροχή συμβουλευτικής από εξειδικευμένο ιατρικό προσωπικό. Η παροχή δωρεάν υπηρεσιών πρόληψης και γυναικολογικών εξετάσεων συμβάλλει ουσιαστικά στην προώθηση της ισότητας των φύλων, καθώς διασφαλίζει την πρόσβαση των γυναικών σε βασικές υπηρεσίες υγείας, ιδίως των ασθενέστερων οικονομικά. Παράλληλα, οι προληπτικοί έλεγχοι προωθούν την έγκαιρη διάγνωση και αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων υγείας, καθώς λειτουργούν ως προτροπή για την ενημέρωση των γυναικών με σκοπό την προστασία της υγείας τους.
Πολιτιστική εκδήλωση	Οι Δήμοι Αθηναίων, Αλεξανδρούπολης, Άργους-Μυκηνών, Δάφνης-Υμηττού, Δράμας, Ερυμάνθου, Θεσσαλονίκης, Ιεράπετρας, Ιλίου, Κερατσινίου-Δραπετσώνας, Κρωπίας, Λάρισας, Πυλαίας-Χορτιάτη, Χανίων και άλλοι, διοργάνωσαν ποικίλες πολιτιστικές δράσεις, όπως φεστιβάλ, τιμητικές εκδηλώσεις, εκθέσεις φωτογραφίας, προβολές

	ταινιών, παρουσιάσεις βιβλίων, θεατρικές παραστάσεις και εν γένει δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών. Ο συνολικός αριθμός των δράσεων, που έχουν καταγραφεί από τους Δήμους στην κατηγορία «Πολιτιστική εκδήλωση», ανέρχεται στις 78. Ο Δήμος Μυτιλήνης διοργάνωσε, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα τα Δικαιώματα των Γυναικών, σειρά πολιτιστικών και ενημερωτικών δράσεων, όπως μία “μουσική πορεία” με τη σύμπραξη χορωδιών στους δρόμους της πόλης, έκθεση φωτογραφίας, διανομή ενημερωτικού υλικού και ψηφισμάτων για την ισότητα των φύλων, καθώς και βιωματικές δράσεις ευαισθητοποίησης και μαθητών/-τριών -και εν γένει του κοινού- με θέμα τη “σημασία της γυναίκας στη σύγχρονη κοινωνία”. Ο Δήμος Ρεθύμνης υλοποίησε δράση ανθοφύτευσης αφιερωμένη στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας, ως μία κίνηση συμβολικής προώθησης των μηνυμάτων της ισότητας, του αλληλοσεβασμού και της συλλογικής συμμετοχής. Παράλληλα, σε συνεργασία με την ομάδα Scarmi, διοργάνωσε τον ηχητικό περίπατο «Και Εδώ», μία βιωματική δράση ευαισθητοποίησης για την έμφυλη βία στον δημόσιο χώρο. Μέσα από μία διαδρομή στην πόλη, οι συμμετέχοντες/-ουσες είχαν την ευκαιρία της ακρόασης μαρτυριών γυναικών, λογοτεχνικών αποσπασμάτων και πρωτότυπης μουσικής (με τη χρήση ακουστικών κεφαλής), ενώ με την ολοκλήρωση της δράσης, ακολούθησε συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων για την έμφυλη βία. Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις, όπως εκθέσεις φωτογραφίας, παρουσιάσεις βιβλίων και ποικίλες καλλιτεχνικές δράσεις, αποτελούν σημαντικό εργαλείο για την προώθηση της ισότητας των φύλων. Μέσα από την τέχνη και τον πολιτισμό αναδεικνύονται ζητήματα που αφορούν τις γυναίκες, ενισχύεται η ευαισθητοποίηση των πολιτών και καλλιεργείται ο δημόσιος διάλογος για την έμφυλη βία και την ισότητα των φύλων.
Δημιουργικά εργαστήρια/Σεμινάρια	Στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών για την προώθηση της ισότητας των φύλων, πραγματοποιήθηκαν δύο βιωματικά εργαστήρια στον Δήμο Σύρου-Ερμούπολης, τα οποία απευθύνονταν σε εφήβους και έφηβες ηλικίας 12-17 ετών, καθώς και σε ενήλικα άτομα. Οι δράσεις επικεντρώνονταν στην πρόληψη επιβλαβών στερεοτύπων που σχετίζονται με το φύλο και τις ανθρώπινες σχέσεις, ενισχύοντας την κριτική σκέψη, την ευαισθητοποίηση και τις ικανότητες αναγνώρισης και αμφισβήτησης τυχόν στερεοτυπικών αντιλήψεων.

	Στο πλαίσιο του έργου RECIHEPE, πραγματοποιήθηκε από τον Δήμο Τρικκαίων, η δράση «Ιστορίες χωρίς σύνορα», ένα εργαστήριο ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης με ομάδα στόχο τις μετανάστριες. Στη διάρκεια της δράσης, οι συμμετέχουσες ενημερώθηκαν από στελέχη του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών του Δήμου για τις δωρεάν υπηρεσίες νομικής, ψυχολογικής και κοινωνικής στήριξης, καθώς και για την παροχή εργασιακής συμβουλευτικής. Οι ανωτέρω δράσεις αναδεικνύουν τη σημασία της πρόληψης και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας, καθώς και της καταπολέμησης των κοινωνικών στερεοτύπων που συνδέονται με το φύλο, την κακοποίηση και εν γένει με τη θέση των γυναικών στην κοινωνία. Παράλληλα, ενισχύεται η ενημέρωση και η υποστήριξη εύλωτων ομάδων, όπως οι μετανάστριες, προωθώντας την ισότιμη πρόσβαση σε υπηρεσίες, την κοινωνική ένταξη και την ενδυνάμωση των γυναικών.
Επισκέψεις σε σχολεία	Ο Δήμος Μυτιλήνης πραγματοποίησε δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σε δύο Λύκεια της πόλης, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα των Γυναικών. Η δράση περιλάμβανε ομιλίες και μουσική παράσταση με τη συμμετοχή μαθητικής χορωδίας, καθώς και βιωματικό εργαστήριο από τα στελέχη του Ξενώνα Φιλοξενίας Γυναικών με θέμα την ισότητα των φύλων και τη «σημασία της γυναίκας στη σύγχρονη κοινωνία». Παράλληλα, διανεμήθηκε ενημερωτικό υλικό για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών. Ο Δήμος Ήλιδας συμμετείχε στην ημερίδα του 2ου Γενικού Λυκείου Αμαλιάδας με τίτλο «Το ταλέντο δεν έχει φύλο», στο πλαίσιο του Δικτύου «Σχολεία Πρέσβεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου» (EPAS 2024). Μέλη της Επιτροπής Ισότητας του Δήμου αξιοποίησαν εισηγήσεις από κοινωνιολόγους, προκειμένου να αναδείξουν τη σημασία των στερεοτυπικών αντιλήψεων στη διαμόρφωση των ρόλων των φύλων. Παράλληλα, ανέδειξαν και ζητήματα που άπτονται της συνεργασίας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τις δομές αντιμετώπισης της ενδοοικογενειακής βίας. Οι επισκέψεις σε σχολικές μονάδες με στόχο την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση μαθητών/-τριών και εκπαιδευτικών σχετικά με τα έμφυλα στερεότυπα και την έμφυλη βία, αποτελούν σημαντικό εργαλείο για την προώθηση της ισότητας των φύλων. Μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία και τον διάλογο ενισχύεται η κριτική σκέψη, αμφισβητούνται παγιωμένες αντιλήψεις και προωθούνται πιο ισότιμες στάσεις και συμπεριφορές εντός της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Ημερίδα/Ομιλία	Στην κατηγορία «Ημερίδα/Ομιλία» έχουν καταγραφεί 186 δράσεις από διάφορους Δήμους και Περιφέρειες. Η Περιφέρεια Κρήτης πραγματοποίησε διήμερο forum για την προώθηση της έμφυλης ισότητας, της συμπερίληψης, της ενδυνάμωσης των γυναικών και των κοριτσιών και την πρόληψη της έμφυλης βίας. Η δράση, με τη συμμετοχή ακαδημαϊκών, εξειδικευμένων στελεχών φορέων και υπηρεσιών, καθώς και εκπροσώπων της Κοινωνίας των Πολιτών, δημιούργησε έναν χώρο δημόσιου διαλόγου, ανταλλαγής γνώσης και ανάδειξης καλών πρακτικών. Στο πλαίσιο του forum, πραγματοποιήθηκαν θεματικά πάνελ, παρουσιάσεις εκπαιδευτικών δράσεων, προβολές, θεατρική παράσταση και εικαστική έκθεση, με τη συμμετοχή περισσότερων των 1.000 ατόμων, δια ζώσης και διαδικτυακά. Ο Δήμος Αίγινας, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα των Γυναικών, διοργάνωσε, μέσω της Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας, ενημερωτική εκδήλωση με θέμα «Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει στη δουλειά και στην οικογένεια η σύγχρονη γυναίκα». Η εκδήλωση ανέδειξε, μέσα από τις τοποθετήσεις των ίδιων των γυναικών επαγγελματιών από διαφορετικούς κλάδους, τις προκλήσεις που εκείνες αντιμετωπίζουν στην επαγγελματική και οικογενειακή ζωή τους, συμβάλλοντας στην ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας και προωθώντας την ισότητα των φύλων. Ο Δήμος Λαμιέων πραγματοποίησε, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Φθιώτιδας, εκδήλωση διαλόγου μεταξύ μαθητών και μαθητριών Λυκείων της πόλης και αιρετών δημοτικών συμβούλων, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα των Γυναικών. Μέσα από την ανταλλαγή απόψεων, εμπειριών και ερωταποκρίσεων, αναδείχθηκε ο ρόλος και η σημασία της συμμετοχής των γυναικών στην τοπική αυτοδιοίκηση και την πολιτική, καθώς και εν γένει η ανάγκη για προώθηση της ισότητας των φύλων. Ο Δήμος Φλώρινας πραγματοποίησε ανοιχτή συζήτηση με θέμα τη γυναίκα, το σώμα και τα οικογενειακά μοτίβα, με στόχο την ανάδειξη ζητημάτων που αφορούν τους πολλαπλούς ρόλους των γυναικών, τις κοινωνικές προσδοκίες και τον αντίκτυπό τους στην ψυχική υγεία και την οικογενειακή ισορροπία, ενισχύοντας τον δημόσιο διάλογο για την ισότητα των φύλων. Οι ενημερωτικές ημερίδες συμβάλλουν στην προώθηση της ισότητας των φύλων, αναδεικνύοντας τη σημασία της συμμετοχής των γυναικών
------------------------------	---

	στη λήψη αποφάσεων και προβάλλοντας πρότυπα ενδυνάμωσης. Παράλληλα, ενισχύουν τον διάλογο και τη συνεργασία μεταξύ φορέων και κοινωνικών ομάδων για την άρση των εμποδίων και την επίτευξη της ουσιαστικής ισότητας των φύλων.
Εργασιακή συμβουλευτική/Κατάρτιση	Ο Δήμος Μαρκοπούλου υλοποίησε ενημερωτική και βιωματική δράση με θέμα «Mobbing & Σεξουαλική Παρενόχληση στον Χώρο Εργασίας», στοχεύοντας στην πρόληψη και την αντιμετώπιση της ψυχολογικής βίας και της σεξουαλικής παρενόχλησης στον εργασιακό χώρο και συμβάλλοντας στην προώθηση ενός ασφαλούς, υγιούς και ισότιμου περιβάλλοντος εργασίας. Ο Δήμος Παπάγου – Χολαργού υποστήριξε τις δράσεις του οργανισμού WHEN για την ενδυνάμωση των γυναικών, ενημερώνοντας και ενθαρρύνοντας τις δημότισσες να συμμετάσχουν σε δωρεάν προγράμματα εργασιακής συμβουλευτικής και ενδυνάμωσης, με στόχο την ενίσχυση των δεξιοτήτων και των επαγγελματικών ευκαιριών των γυναικών. Η εργασιακή συμβουλευτική και η ενίσχυση των δεξιοτήτων αποτελούν σημαντικά εργαλεία για την προώθηση ίσων ευκαιριών στην εργασία, την ενδυνάμωση των γυναικών και την αντιμετώπιση των έμφυλων διακρίσεων.
Γυναικεία άθληση	Οι Δήμοι Αγίας Παρασκευής, Αλεξάνδρειας, Ανδρίτσαινας-Κρεστένων, Βριλησίων, Καλαμαριάς, Λαγκαδά, Νέστου, Παγγαίου, Σουφλίου και άλλοι, ανέφεραν την υλοποίηση δράσεων όπως μαθήματα αυτοάμυνας, σεμινάρια αυτοπροστασίας και προγράμματα θεραπευτικής άσκησης, με στόχο την ενδυνάμωση και την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στον αθλητισμό. Ο Δήμος Αλίμου, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, πραγματοποίησε αγώνα δρόμου, με στόχο την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας και την ανάδειξη του μηνύματος της πρόληψης και της καταπολέμησης της έμφυλης βίας. Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία αξιοποίησε μία αθλητική δράση ως μέσο για ενημέρωση, συλλογική συμμετοχή και προώθηση της ισότητας των φύλων.
Ενημέρωση/Ευαισθητοποίηση	Η Περιφέρεια Θεσσαλίας υλοποίησε τη δράση «Βρες την Ελπίδα», με στόχο την ευαισθητοποίηση του κοινού για την έμφυλη βία και τη δημιουργία ενός δικτύου πρόληψης και υποστήριξης ατόμων που είτε

	είναι θύματα, είτε υφίστανται κίνδυνο κακοποίησης. Στο πλαίσιο της δράσης, διανεμήθηκε ενημερωτικό υλικό με QR κωδικό σε συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ενώ δημιουργήθηκε και σχετικό βίντεο ευαισθητοποίησης. Παράλληλα, υπήρξε μέριμνα για παροχή, μέσω του δικτύου φορέων, προσωρινής προστασίας και πρωταρχικής υποστήριξης σε άτομα που αντιμετωπίζουν περιστατικά βίας, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες. Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα των Γυναικών, ο Δήμος Κατερίνης λειτούργησε ενημερωτικό περίπτερο για την ευαισθητοποίηση του κοινού, με διανομή λουλουδιών και φυτών, ευγενική προσφορά τοπικών ανθοπωλείων και φυτωρίων. Η δράση πλαισιώθηκε μουσικά από την AMKE Artists On Road / Artistas Balkan, ενώ η κοινωνική λειτουργός και η νομικός του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών παραχώρησαν συνέντευξη στην εφημερίδα Ολύμπιο Βήμα. Ο Δήμος Βέροιας συμμετείχε στο 1ο Φεστιβάλ Ψυχικής Υγείας Ημαθίας στη Νάουσα με το Συμβουλευτικό Κέντρο Υποστήριξης Γυναικών, το οποίο λειτούργησε ενημερωτικό περίπτερο για την παρουσίαση των υπηρεσιών του και τη συλλογή απόψεων, μέσω ερωτηματολογίου, σχετικά με την ισότητα των φύλων και την έμφυλη βία. Επιπλέον, υλοποίησε τη συμμετοχική εικαστική δράση «Σπάσε το Στερεότυπο», στην οποία οι συμμετέχοντες/-ουσες έσπασαν μπαλόνια με αναγεγραμμένες στερεοτυπικές φράσεις για τα φύλα.
Άλλο	Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα των Γυναικών, υλοποίησε σειρά δράσεων με τίτλο «Γυναίκες – Les Femmes», σε συνεργασία με το Συμβουλευτικό Κέντρο Κομοτηνής του ΚΕΘΙ. Το πρόγραμμα περιλάμβανε δράσεις διαλόγου ενάντια στα έμφυλα στερεότυπα, βιωματικά παιχνίδια για παιδιά, προβολές ταινιών, θεατρικά δρώμενα, εικαστικές και αθλητικές δράσεις. Παράλληλα, σε συνεργασία με την εταιρεία «Τέχνη και Ψυχή», πραγματοποιήθηκε διημερίδα προσωπικής ανάπτυξης με θέμα «Τέχνη στη ψυχή και στο σώμα» και στόχο την ενδυνάμωση και την ευαισθητοποίηση των συμμετεχόντων/-ουσών. Ο Δήμος Κορινθίων συμμετείχε, μέσω των στελεχών του Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών, στη δράση του Γενικού Λυκείου Βέλου Κορινθίας με τίτλο «Φυλοκτονία. Στο Χθες και στο Σήμερα, στην Τέχνη και την Πραγματικότητα», στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+ Gender NeutrAll. Η εκδήλωση επικεντρώθηκε στα έμφυλα στερεότυπα, τις γυναικοκτονίες και κάθε μορφή έμφυλης

βίας, αναδεικνύοντας τη σημασία της ενημέρωσης και της ευαισθητοποίησης της εκπαιδευτικής κοινότητας και εν γένει της κοινωνίας.

Ο **Δήμος Ανατολικής Σάμου** πραγματοποίησε, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα των Γυναικών, στρογγυλή τράπεζα – συζήτηση με θέμα «Τι σημαίνει να είσαι γυναίκα;», σε συνεργασία με το τοπικό γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και την υποστήριξη της οργάνωσης ΜΕΤΑδραση. Στη δράση συμμετείχαν προσφύγισσες και γυναίκες που ζουν και εργάζονται στη Σάμο, οι οποίες μοιράστηκαν εμπειρίες και ανέδειξαν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν λόγω φύλου, αποσκοπώντας στην προώθηση της ισότητας, της ενδυνάμωσης και της καταπολέμησης των διακρίσεων.

5. Συμπεράσματα- Προτάσεις

Η φετινή ετήσια καταγραφή των δράσεων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την προώθηση της ισότητας των φύλων αποτυπώνει την αυξημένη συμμετοχή των Δήμων στη διαδικασία σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο έτος, γεγονός που καταδεικνύει το διαρκώς αυξανόμενο ενδιαφέρον και την ενεργότερη ενασχόληση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την ανάπτυξη και εφαρμογή πολιτικών για την ισότητα των φύλων. Περαιτέρω, η αυξημένη ανταπόκριση καταδεικνύει ότι ολοένα περισσότεροι Δήμοι αναγνωρίζουν τη σημασία της συστηματικής παρακολούθησης, της αξιολόγησης και της ανάδειξης των πρωτοβουλιών τους στον συγκεκριμένο τομέα, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση μίας πληρέστερης εικόνας για την πορεία του σχεδιασμού και της υλοποίησης πολιτικών υπέρ της έμφυλης ισότητας σε τοπικό επίπεδο.

Τα ευρήματα της παρούσας μελέτης επιβεβαιώνουν ότι η ισότητα των φύλων αποτελεί πλέον ένα σταθερό πεδίο δράσης για ένα σημαντικό ποσοστό των ΟΤΑ. Παράλληλα, αναδεικνύεται η ανάγκη για περαιτέρω θεσμική ενίσχυση, καλύτερο συντονισμό και συστηματικότερη ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον σχεδιασμό και την άσκηση τοπικών πολιτικών.

Στο πλαίσιο αυτό, η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων διατυπώνει τις ακόλουθες προτάσεις, με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση των πολιτικών για την ισότητα των φύλων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση:

Αξιοποίηση ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων

Η αξιοποίηση των διαθέσιμων ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών προγραμμάτων κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική για την ανάπτυξη νέων συνεργασιών, την υλοποίηση καινοτόμων παρεμβάσεων και την ενίσχυση των πολιτικών για την ισότητα των φύλων σε τοπικό επίπεδο.

Σε αυτή την κατεύθυνση, προτείνεται:

- η ενθάρρυνση των Δήμων που δεν έχουν ακόμη υπογράψει την “Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα των Φύλων” να προβούν στην υπογραφή της,
- η συστηματική ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών των ΟΤΑ για το θεσμικό πλαίσιο, τις υποχρεώσεις και τις δυνατότητες που απορρέουν από την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Χάρτας,
- η επιμόρφωση του προσωπικού των Δήμων στην εκπόνηση, εφαρμογή και παρακολούθηση Σχεδίων Δράσης για την Ισότητα των Φύλων.

Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας (ΔΕΠΙΣ)

Για την αποτελεσματικότερη λειτουργία των Δημοτικών Επιτροπών Ισότητας, προτείνεται:

- η άμεση σύστασή τους στους Δήμους, όπου δεν έχουν ακόμη συγκροτηθεί,
- η τακτική πραγματοποίηση συνεδριάσεων, τουλάχιστον μία φορά ανά τρίμηνο, ώστε να ενισχυθεί ο συντονισμός όπως και οι δυνατότητες παρακολούθησης του έργου τους.

Δικτύωση των ΔΕΠΙΣ

Η ανταλλαγή γνώσης και εμπειριών μεταξύ των Δήμων μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικά στη βελτίωση των πολιτικών για την ισότητα των φύλων. Για τον συγκεκριμένο λόγο, προτείνεται:

- η συστηματική ανταλλαγή καλών πρακτικών,
- η διάχυση παραδειγμάτων επιτυχημένων και καινοτόμων δράσεων μεταξύ των ΟΤΑ.

Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας (ΠΕΠΙΣ)

Για την ενίσχυση του θεσμού των ΠΕΠΙΣ, προτείνονται αντίστοιχα:

- η αναβάθμιση της λειτουργίας των υφιστάμενων Επιτροπών μέσω τακτικότερων συνεδριάσεων και μίας συστηματικότερης δραστηριότητας,
- η ανάπτυξη μίας στενότερης συνεργασίας μεταξύ των ΠΕΠΙΣ και των ΔΕΠΙΣ σε επίπεδο Περιφερειών.

Καταγραφή της συμμετοχής στα κέντρα λήψης αποφάσεων

Προτείνεται η ετήσια συλλογή και παρακολούθηση των στοιχείων αναφορικά με τη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στα όργανα λήψης αποφάσεων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, σε συνεργασία με την ΕΕΤΑΑ, ώστε να είναι δυνατή η αποτύπωση της εκπροσώπησης των φύλων και η διαμόρφωση τεκμηριωμένων και αποτελεσματικότερων πολιτικών.

Ενίσχυση του συντονισμού των αρμόδιων φορέων

Κρίνεται σκόπιμη η καθιέρωση τακτικών συναντήσεων ανάμεσα στα Γραφεία Ισότητας της ΚΕΔΕ, της ΕΝΠΕ και των αντίστοιχων υπηρεσιών των Περιφερειών, με στόχο τον καλύτερο συντονισμό, την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και τον κοινό σχεδιασμό δράσεων.

Ενδυνάμωση της διοικητικής υποδομής για την ισότητα

Η αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών υπέρ της έμφυλης ισότητας προϋποθέτει την ενίσχυση των διοικητικών δομών των ΟΤΑ. Για τον συγκεκριμένο λόγο, προτείνεται η ίδρυση ή η αναβάθμιση εξειδικευμένων υπηρεσιακών μονάδων και Γραφείων Ισότητας, καθώς και η αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που διαθέτει σχετική τεχνογνωσία.

Οριζόντια ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου (gender mainstreaming)

Η διάσταση του φύλου είναι απαραίτητο να ενσωματώνεται συστηματικά στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση όλων των τοπικών πολιτικών, προγραμμάτων και υπηρεσιών, ώστε να διασφαλίζονται η ισότητα ευκαιριών και η ισότιμη πρόσβαση για όλες και όλους.

Ενίσχυση της θεσμικής μνήμης των ΟΤΑ

Η συστηματική καταγραφή, αρχειοθέτηση και διατήρηση των δράσεων και πρωτοβουλιών για την ισότητα των φύλων, αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη διασφάλιση της συνέχειας των πολιτικών, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις αλλαγών στη διοίκηση ή μετακίνησης προσωπικού.

Ανάπτυξη των τοπικών δομών πρόληψης και προστασίας από την έμφυλη βία

Οι Δήμοι καλούνται να ενισχύσουν τη λειτουργία των Συμβουλευτικών Κέντρων και των Ξενώνων Φιλοξενίας ή, όπου αυτό δεν είναι εφικτό, να προωθήσουν διαδημοτικές συνεργασίες, ώστε να εξασφαλίζεται η πρόσβαση των γυναικών σε υπηρεσίες υποστήριξης ανεξάρτητα από τον τόπο κατοικίας τους.

Στοχευμένες δράσεις για γυναίκες που αντιμετωπίζουν πολλαπλές διακρίσεις

Η χάραξη πολιτικών για την ισότητα των φύλων θα πρέπει να λαμβάνει υπ' όψιν τις ιδιαίτερες ανάγκες των γυναικών που ανήκουν σε ευάλωτες ή κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες, όπως οι γυναίκες Ρομά, οι μετανάστριες, οι προσφύγισες, οι μονογονείς, οι γυναίκες με αναπηρίες και άλλες ομάδες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις.

Καθιέρωση μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης

Η ανάπτυξη μηχανισμών συστηματικής παρακολούθησης και αξιολόγησης, με αξιοποίηση ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών, κρίνεται απαραίτητη για την αποτίμηση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων, τη βελτίωση του σχεδιασμού και τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των πολιτικών για την ισότητα των φύλων σε τοπικό επίπεδο.

Παράρτημα Ι: Φόρμα Ερωτηματολογίου

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΩΤΟΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2025

Το ερωτηματολόγιο συμπληρώνεται από το αρμόδιο όργανο της Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων (ΔΕΠΙΣ).

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Παρακαλούμε συμπληρώστε τα παρακάτω στοιχεία:

Ονομασία Δήμου:

Ταχυδρομική Διεύθυνση Δήμου:

Διεύθυνση ιστοσελίδας (site) Δήμου:

Όνομα & ιδιότητα υπεύθυνης/ου για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου:

e-mail υπεύθυνης/ου για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου:

Τηλέφωνο υπεύθυνης/ου για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου:

Ημερομηνία συμπλήρωσης ερωτηματολογίου:

ΕΝΤΑΞΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

1. Γνωρίζετε την "Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες";

Η Ευρωπαϊκή Χάρτα απευθύνεται στις τοπικές και περιφερειακές αρχές της Ευρώπης, οι οποίες καλούνται να την υπογράψουν, να αναλάβουν δημόσια επίσημη δέσμευση για την προώθηση της αρχής της Ισότητας των Φύλων, και να υλοποιήσουν, εντός της επικράτειάς τους, τις δεσμεύσεις που διατυπώνονται στη Χάρτα.

- Ναι
- Όχι

2. Έχει υπογράψει ο Δήμος σας την "Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες" (έως 31/12/2025);

- Ναι
- Όχι

- Όχι, αλλά προτιθέμεθα να την υπογράψουμε το 2026

3. Διαθέτετε διακριτή υπηρεσιακή μονάδα αρμόδια για θέματα ισότητας των φύλων;

Η Υπηρεσιακή Μονάδα Πολιτικών Ισότητας των Φύλων σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων και μέτρων που στοχεύουν στην ισότητα των γυναικών και των ανδρών σε όλους τους τομείς (άρθρο 97 του Ν. 3852/2010, Πρόγραμμα «Καλλικράτης»).

- Τμήμα Ισότητας των Φύλων στην Διεύθυνση Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής (μετάβαση σε ερώτημα 5)
- Γραφείο Πολιτικών Ισότητας των Φύλων (μετάβαση σε ερώτημα 5)
- Ομάδα Έργου Πολιτικών Ισότητας των Φύλων (μετάβαση σε ερώτημα 5)
- Τίποτα από τα παραπάνω

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

4. Εάν δεν διαθέτει ο Δήμος σας τίποτα από τα παραπάνω, ποια είναι η αρμόδια μονάδα για τα θέματα φύλου;

(κείμενο σύντομης απάντησης)

5. Έχει οριστεί ειδική/ός σε θέματα ισότητας των φύλων (gender expert);

- Ναι
- Όχι

6. Διαθέτετε Δημοτική Επιτροπή Ισότητας των Φύλων;

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν.4604/2019 "Προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας" σε κάθε δήμο συνιστάται Δημοτική Επιτροπή Ισότητας, η οποία είναι συμβουλευτικό, προς το δημοτικό συμβούλιο, όργανο. Οι ΔΕΠΙΣ, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες των δήμων, υποστηρίζουν την ένταξη της ισότητας των φύλων στις πολιτικές των δήμων συμμετέχοντας στην εκπόνηση σχετικών σχεδίων δράσης, εισηγούμενη προτάσεις για τη λήψη αναγκαίων μέτρων για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων προς τα αρμόδια όργανα των δήμων και συνεργαζόμενη με την ΠΕΠΙΣ της Περιφέρειάς τους καθώς και με τις δομές του δικτύου της ΓΓΟΠΙΦ και φορείς της κοινωνίας των πολιτών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου παρέχονται στην εγκύκλιο της ΓΓΟΠΙΦ 1/2020.

- Ναι

- Όχι (μετάβαση σε ερώτημα 9)

7. Με ποια συχνότητα συνεδρίασε η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας των Φύλων το 2025;

- Κάθε 15 μέρες (μετάβαση σε ερώτημα 9)
- Κάθε μήνα (μετάβαση σε ερώτημα 9)
- Κάθε 2 μήνες (μετάβαση σε ερώτημα 9)
- Κάθε 4 μήνες (μετάβαση σε ερώτημα 9)
- Κάθε 6 μήνες (μετάβαση σε ερώτημα 9)
- Κάθε χρόνο (μετάβαση σε ερώτημα 9)
- Δεν έχει συνεδριάσει (μετάβαση σε ερώτημα 9)
- Κατά περίπτωση
- Άλλο (μετάβαση σε ερώτημα 9)

8. Ποιες ήταν οι αφορμές για την/τις κατά περίπτωση συνεδρίαση/σεις;

(κείμενο σύντομης απάντησης)

9. Διαθέτετε Σχέδιο Δράσης του Δήμου για την Ισότητα των Φύλων;

Κάθε Δήμος που υπογράφει τη Χάρτα, εντός εύλογης χρονικής προθεσμίας (η οποία δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 2 έτη) από την ημερομηνία υπογραφής, αναλαμβάνει να καταρτίσει και να υιοθετήσει το δικό του Σχέδιο Δράσης για την Ένταξη της Ισότητας των Φύλων σε όλες τις πολιτικές (gender mainstreaming) και, στη συνέχεια, να το εφαρμόζει. Το Σχέδιο Δράσης ορίζει τους στόχους και τις προτεραιότητες του Δήμου, τα μέτρα που σκοπεύει να λάβει και τους πόρους που θα διαθέσει, για την υλοποίηση της Χάρτας και των δεσμεύσεών της. Αποτελεί προϊόν διαβουλεύσεων με τους τοπικούς κοινωνικούς φορείς, αξιολογείται και επικαιροποιείται ανάλογα με τις αναγκαιότητες που προκύπτουν και εντοπίζονται.

- Ναι
- Όχι (μετάβαση σε ερώτημα 11)

10. Παρακαλούμε παραθέστε τον σύνδεσμο (link) που οδηγεί στο αναρτημένο Σχέδιο Δράσης στον ιστότοπο (site) του Δήμου:

(κείμενο σύντομης απάντησης)

ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 6 ΤΟΥ Ν.4604/2019

11. Βρίσκεστε σε συνεργασία με άλλες ΔΕΠΙΣ;

- Ναι
- Όχι (μετάβαση σε ερώτημα 13)

12. Με ποιες ΔΕΠΙΣ βρίσκεστε σε συνεργασία; Παρακαλώ καταγράψτε τους Δήμους στους οποίους ανήκουν οι εν λόγω ΔΕΠΙΣ.

(κείμενο μακροσκελούς απάντησης)

13. Βρίσκεστε σε συνεργασία με την ΠΕΠΙΣ της Περιφέρειάς σας ή με άλλες ΠΕΠΙΣ;

- Ναι
- Όχι (μετάβαση σε ερώτημα 15)

14. Με ποιες ΠΕΠΙΣ βρίσκεστε σε συνεργασία; Παρακαλώ καταγράψτε τις Περιφέρειες στις οποίες ανήκουν οι εν λόγω ΠΕΠΙΣ.

(κείμενο μακροσκελούς απάντησης)

ΔΟΜΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

15. Επιλέξτε αν διαθέτετε ή όχι Δομές Αντιμετώπισης της Βίας κατά των Γυναικών και ποιες είναι αυτές;

- Συμβουλευτικό Κέντρο (μετάβαση σε ερώτημα 17)
- Ξενώνας Φιλοξενίας (μετάβαση σε ερώτημα 17)
- Συμβουλευτικό Κέντρο και Ξενώνα Φιλοξενίας (μετάβαση σε ερώτημα 17)
- Τίποτα από τα παραπάνω

16. Εάν δεν διαθέτετε κάποια δομή, που παραπέμπετε τα περιστατικά βίας κατά των γυναικών;

- Συμβουλευτικό Κέντρο όμορου Δήμου
- Ξενώνας Φιλοξενίας όμορου Δήμου
- Γραμμή SOS 15900
- Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ)

- Αστυνομία
- Εισαγγελία
- Άλλο

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ-ΔΡΑΣΕΩΝ

17. Έχετε υλοποιήσει κάποια Παρέμβαση-Δράση στον Δήμο σας για την Προώθηση των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων;

- Ναι
- Όχι (μετάβαση σε ερώτημα 27)

Μας ενδιαφέρει μια περιεκτική περιγραφή της δράσης, π.χ.:

- *Ενημερωτική ημερίδα για την κακοποίηση των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία στο πλαίσιο της παγκόσμιας ημέρας εξάλειψης της βίας*
- *Δωρεάν γυναικολογικές εξετάσεις (test rap, ψηλάφηση μαστού, μαστογραφικός έλεγχος) με παράλληλη διανομή του εντύπου της Γ.Γ.Δ.Ο.Π.Ι.Φ. για την ενδοοικογενειακή βία*
- *Συνδρομή ομάδων γυναικών για δημιουργία εκθέσεων τοπικών παραδοσιακών προϊόντων και παραδοσιακών υφαντών και κεντημάτων*
- *Δωρεάν σεμινάριο αυτοάμυνας KRAV MAGA για γυναίκες*
- *Ομιλία σε σχέση με τη βία στην οικογένεια, τα όρια και την ευαλωτότητα των παιδιών στους γονείς των μαθητών δημοτικών σχολείων*
- *Παρουσίαση του Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών του Δήμου σε εκπομπή του τοπικού καναλιού*
- *Οργανώθηκε ενημερωτική καμπάνια για την γνωστοποίηση στην τοπική κοινωνία της ύπαρξης του κέντρου συμβουλευτικής υποστήριξης γυναικών- θυμάτων βίας του Δήμου*
- *Τοποθετήθηκε περίπτερο και μοιράστηκαν φυλλάδια*
- *Δομές παροχής φροντίδας και φιλοξενίας βρεφών, νηπίων και παιδιών ώστε να διασφαλιστεί η ισότιμη πρόσβαση των γυναικών στην αγορά εργασίας*
- *Δημιουργική απασχόληση ασθενών γυναικών με μέτρια άνοια.*

18. Είδος δράσης:

- Ημερίδα/Ομιλία

- Προβολή λειτουργίας δομών
- Λειτουργία δομών
- Δωρεάν ιατρική εξέταση
- Επισκέψεις σε σχολεία
- Πολιτιστική εκδήλωση
- Εργασιακή συμβουλευτική κατάρτιση
- Παροχές και άλλες προνοιακές πολιτικές
- Συμμετοχή σε συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα
- Συνεργασία/Δικτύωση
- Στήσιμο περιπτέρου/Διανομή φυλλαδίων
- Γυναικεία άθληση
- Δημιουργικά εργαστήρια/Σεμινάρια
- Άλλο

19. Περιγραφή δράσης:

(κείμενο μακροσκελούς απάντησης)

20. Θεματικό πεδίο που εντάσσεται η δράση:

- Κοινωνική ένταξη και ισότιμη μεταχείριση γυναικών που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις
- Έμφυλη βία/βία κατά των γυναικών
- Αγορά εργασίας - Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής
- Εκπαίδευση και κατάρτιση
- Πολιτισμός και αθλητισμός
- ΜΜΕ
- Υγεία
- Ισόρροπη συμμετοχή γυναικών σε δομές εξουσίας, διαδικασίες και κέντρα λήψης αποφάσεων

21. Ομάδα-στόχος δράσης:

- Όλες/οι δημότισσες/ες
- Γυναίκες δημότισσες
- Ειδική κατηγορία γυναικών (π.χ. γυναίκες μονογονείς, ΑμεΑ, Ρομά, τοξικομανείς, αποφυλακισμένες, κ.α.)
- Άνδρες δημότες
- Ειδική κατηγορία ανδρών (π.χ. θύτες ενδοοικογενειακής βίας)
- Άλλο:

22. Εάν στην προηγούμενη ερώτηση επιλέξατε ως απάντηση "ειδική κατηγορία γυναικών" ή "ειδική κατηγορία ανδρών", παρακαλούμε περιγράψτε τα χαρακτηριστικά της.

(κείμενο μακροσκελούς απάντησης)

23. Αριθμός ωφελούμενων δράσης (κατά προσέγγιση):

(κείμενο σύντομης απάντησης)

24. Κόστος κατά προσέγγιση (€):

- 0
- 1-100
- 100-500
- 500-1.000
- 1.000-10.000
- Άλλο:

25. Χρηματοδότηση:

- Ιδιωτική
- Δημόσια
- Ευρωπαϊκή/Συγχρηματοδότηση

- Άλλο:

26. Έχετε κάνει και άλλες δράσεις;

- Ναι (μετάβαση σε ερώτημα 18)
- Όχι

ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

27. Από την εμπειρία σας, ποια πιστεύετε ότι είναι τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες στο Δήμο σας;

(κείμενο μακροσκελούς απάντησης)